

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
EFFECTUADA AL CARRER DE RIUDARENES, 5-7-9.
(DISTRICTE DE CIUTAT VELLA, BARCELONA)

Codi Servei Arqueologia Ajuntament de Barcelona: 025/13.

Dates d'intervenció i Núm. Expedient DGPC:

Del 18 de març al 19 d'abril de 2013; 9596 i 9644

IÑAKI MORENO EXPÓSITO

Mataró, juny 2013

ÍNDEX

1.	FITXA TÈCNICA	3
2.	INTRODUCCIÓ	4
3.	ENTORN GEOLÒGIC I GEOGRÀFIC	6
4.	NOTÍCIES HISTÒRIQUES I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS	10
5.	METODOLOGIA.....	22
6.	DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES	24
7.	CONCLUSIONS	32
8.	BIBLIOGRAFIA	36
9.	REPERTORI ESTRATIGRÀFIC.....	42
10.	MATERIALS MOBLES	56
	10.1. Inventari	56
	10.2. Dibuix.....	- 84 -
11.	DOCUMENTACIÓ GRÀFICA	- 88 -
	11.1. Documentació fotogràfica	- 88 -
	11.2. Documentació Planimètrica	- 105 -

1. FITXA TÈCNICA

NOM DE LA INTERVENCIÓ	Carrer de Riudarenes, 5-7-9
UBICACIÓ	Barri Gòtic. Districte de Ciutat Vella (Barcelona)
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ED50 (UB/ITC)	X: 431412,8 Y: 4581378,6 Z: 8,40 msnm
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Control i/o excavació
DATES D'INTERVENCIÓ	Del 18 de març al 19 d'abril de 2013
PROMOTOR	Biltmore Inversiones, S.L.
EQUIP TÈCNIC	Direcció: Iñaki Moreno Expósito Planimetria: José Ignacio Giménez

2. INTRODUCCIÓ

La present memòria recull els resultats de la intervenció arqueològica efectuada al carrer de Riudarenes (Districte de Ciutat Vella de Barcelona), durant els mesos de març i abril del 2013, a través de l'empresa ATICS, S.L. Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric, sota la direcció tècnica i científica de l'arqueòleg Iñaki Moreno Expósito i amb la supervisió del Servei d'Arqueologia de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

Els treballs d'intervenció arqueològica van estar motivats pel projecte de rehabilitació de la finca ubicada al carrer Riudarenes 5-7-9, amb l'objectiu de construir-hi un hotel. El promotor del Projecte d'Intervenció Arqueològica és Biltmore Inversiones, SL.

La zona afectada per l'actuació s'inclou en una Zona d'Interès Arqueològic, motiu pel qual va ser necessària la realització d'un sondeig arqueològic previ i la inspecció dels treballs preliminars realitzats per a l'avaluació de la cimentació de l'edifici.

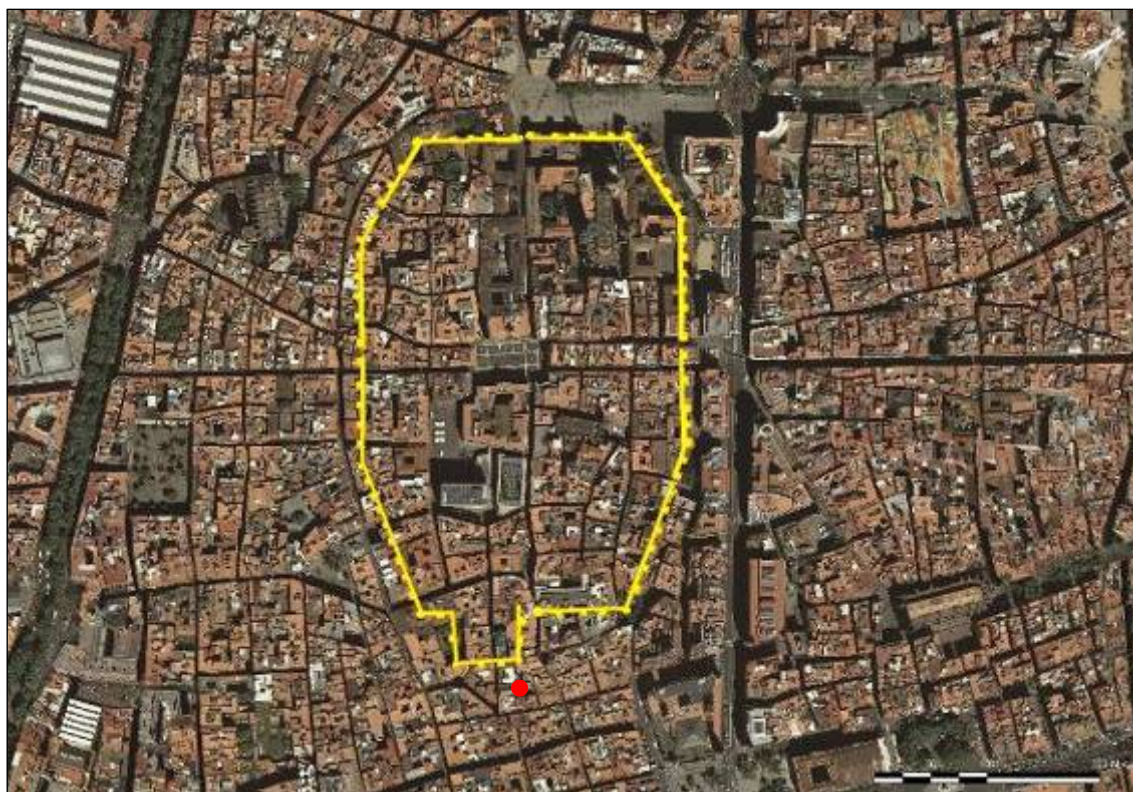
Els motius d'aquesta intervenció, tal com s'expliquen en el Projecte d'Intervenció Arqueològica, venen donats per la rellevància potencial de l'estudi del subsòl en aquest indret, estretament vinculat amb un sector històric molt important de la ciutat de Barcelona. L'interès arqueològic i alt valor històric de l'àrea afectada pel projecte són factors que determinen la necessitat d'un sondeig arqueològic i el control de les tasques preliminars a l'execució del projecte, davant la possible aparició de restes i estructures, seguint el procediment establert per la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i el Decret 78/2002 de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

La transcendència històrica del sector que ens ocupa i la protecció de la que gaudeix l'edifici i la finca es basa a grans trets en:

1. El lloc de la intervenció és a l'exterior del recinte de la ciutat romana de *Barcino*, a tocar de la muralla, a peu del *castellum*. En aquest sector es podrien localitzar restes d'edificacions suburbials, i és un sector proper on hi podria haver hagut la zona portuària, al *suburbium* de la ciutat romana.
2. Es localitza molt propera al núm. 17-19 del carrer d'en Gignàs on es van documentar restes d'època romana, en concret un paviment *d'opus signinum*

corresponent al fons d'un dipòsit i un tram de mur de petits carreus amb el seu corresponent nivell de circulació. Aquestes estructures es situarien al voltant del segle I-II dC, i s'amortitzarien entre la segona meitat del segle II i el segle IV-V dC. La cota on es trobava l'*opus signinum* es localitza a 5,04 m. snm, mentre que el mur es trobava a 5,52 m. snm.

3. És a l'interior del recinte murat medieval de Barcelona, al costat de mar.
4. Aquest sector és sotmès a remodelació en època medieval i durant els segles XVIII i XIX amb la construcció dels edificis actuals.
5. L'edifici del carrer Riudarenes, 5-7-9, està inclòs al *Pla especial de protecció del patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Districte 1 – Sector Central*, (núm. d'element 3223), categoria C. Planejament; PGM: 12b (Casc antic medieval. Conservació del centre històric).

Intervenció 025/13 en relació a la ciutat romana de *Barcino*. (Atics, S.L.)

Els treballs d'excavació arqueològica es centraren, d'una banda, en l'obertura d'una cala de 2'50 x 2 '30m de planta quadrada localitzada al safareig septentrional. D'altra banda s'excavaren 3 cales més que tenien com a objectiu l'avaluació de la cimentació de l'edifici. Aquestes obertures mesuraven aproximadament 1 x 1m i assolien una fondària màxima d'1,50m.

3. ENTORN GEOLÒGIC i GEOGRÀFIC

La comarca del Barcelonès, comprèn el territori existent entre la Mediterrània i la Serralada Litoral, en el tram conegut com a Collserola i delimitat pels rius Llobregat i Besòs. Des del punt de vista morfològic s'aprecien dues grans unitats, la Serralada de Collserola i el Pla de Barcelona.

A la Serra de Collserola hi trobem una formació de horst compostat per materials granítics i esquistosos, limitat al Nord pel Vallès (Sector central de la Depressió Prelitoral), a Llevant amb el Turó de Roquetes (Besòs), al Sud el Turó de Valldaura i a l'Oest pel Llobregat.

El Pla es troba obert a mar i limitat al nord per la Serralada Litoral i a migjorn per la falla que segueix ran de mar des del Garraf i el turó de Montjuïc fins al Turó de Montgat, més enllà del Besòs. La falla, originada en el moment de la fractura del Massís Català -Balear, va dibuixar el que a grans trets havia de ser la costa catalana.

En el miocè i el pliocè, damunt del sòcol paleozoic, sedimentaren dipòsits marins dels quals són testimoni una sèrie de petits i suaus turons (dels Ollers, del Tàber, de les Falzies, de la Bota). La falla es fa visible al Pla, ja que si des de Collserola els dipòsits baixen d'una manera continuada, suau i regular, al punt de contacte entre Ciutat Vella i l'Eixample es produeix una ruptura amb la presència d'un salt d'uns 20 metres, clarament observable en la morfologia urbana (les baixades de Jonqueres, de la Via Laietana, els carrers d'Estruc, de les Moles o de Jovellanos). Aquest salt fou aprofitat per la defensa de la ciutat situant-hi les muralles o a nivell econòmic, explotat amb la ubicació de diversos molins a la zona coneguda com de les moles (actual carrer de les Moles).

De l'esglaió cap a mar hi ha un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents, dels deltes dels rius veïnals i el corrent litoral. En aquest sector del pla es formaren maresmes i estanyols que ja no existeixen a l'actualitat per la reculada del mar i com a conseqüència d'una intensa urbanització. Malgrat això, molts d'ells han continuat vius en els topònims de la ciutat: Banyols a la marina de Provençals, la Llavineria al Portal Nou, la Llacuna i la Llanera al Llobregat o l'estany del Cagalell a la zona del Port.

Litològicament el material quaternari es pot dividir en dues unitats. Per una banda hi ha la plataforma superior, que s'inicia des del peu de la Serralada del Tibidabo i baixa fins al mar. Es troba molt afectada per l'acció dels torrents, és on s'assenta la ciutat, sobre tot el sector antic. El substrat presenta argiles i sorres grogues plicèniques damunt de les quals trobem els derrubis quaternaris molt potents, graves anguloses dins d'una matriu d'argiles vermelles que provenen de la zona del Tibidabo per aportacions torrencials. D'altra banda, hi ha la plataforma baixa, que va del graó o talús erosiu de 20 o 30 metres de desnivell fins a la línia de costa. Està constituïda per la formació de les terrasses i deltes dels rius Llobregat i Besòs (Palet, 1994).

L'acció sedimentària de la plataforma presenta una sèrie de característiques que ha permès definir-la com un procés cíclic. Sembla que allà on l'efecte dels torrents no ha estat tan violent, es poden diferenciar tres nivells que es superposen quasi sempre en el mateix ordre i que es repeteix cíclicament unes tres vegades, és per aquest motiu que se'l coneix com "tricycle" (Palet, 1994). Aquests nivells són de baix a dalt:

- argiles vermelles de procedència col·luvial i que seria la conseqüència d'un sòl format en condicions de clima semblant al de les regions tropicals humides, es a dir, una fase humida i una altra de seca.
- llims groguencs d'origen eòlic, loess, i que sembla que es formarien amb un clima sec i fred.
- per últim, trobem el torturà, aquestes crostes calcàries s'haurien format en períodes de transició entre els dos climes anteriors, és a dir, més humit que durant el loess perquè hi hagués circulació de carbonat càlcic, però més càlid que el primer nivell, per tal que s'evaporés l'aigua.

En aquests nivells anirien incidint els diferents torrents i rieres, encaixant-se i produint formacions al·luvials i col·luvials de llims i argiles poc consolidades, la qual cosa explicaria l'aparició esporàdica de llengües de còdols i graves que trenca aquest cicle.

La present intervenció arqueològica s'ha portat a terme al nucli antic de Barcelona, concretament al barri del Palau, a l'interior de l'edifici situat al carrer

de Riudarenes, 5-7-9, en un carreró sense sortida ubicat entre els carrers del Regomir i d'Ataülf.

El terme municipal de Barcelona arriba a una extensió de 1.754.900 h i s'estén a la costa mediterrània en una plana de 5 Km d'amplada limitada al NW per la Serra de Collserola (que culmina a 512 metres amb el Tibidabo), entre els sectors deltaics del Llobregat i el Besòs. La seva funció de capital ha estat afavorida per la situació geogràfica d'aquesta plana, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció Nord - Sud la Catalunya central (el Llobregat i l'eix dels rius Besòs - Congost -Ter) i que accedeixen a la ciutat a través del congost de Martorell el primer i del coll de Finestrelles, sota el turó de Montcada, el segon.

La funció de capital de Barcelona ha estat sens dubte afavorida per la situació geogràfica del Pla, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció nord - sud la Catalunya central (el Llobregat i l'eix dels rius Besòs - Congost - Ter); accedeixen a la ciutat a través del congost de Martorell, el primer, i del coll de Finestrelles, sota el turó de Montcada, el segon¹.

En aquesta plana, quasi completament urbanitzada avui, es destaquen unes zones clarament distingibles²:

- a) El nucli antic, que restà clos fins a la desaparició de les muralles, a mitjans del segle XIX. Proper a la mar, està dominat pel sud pel gran promontori de Montjuïc, que s'aixeca suaument sobre el Pla i cau bruscamment sobre la mar, facilitant així la defensa del litoral. En aquesta zona hi podem diferenciar tres àrees:
 - un nucli central, damunt el Mont Tàber, que correspon a la primitiva ciutat romana. És justament en aquesta àrea on s'ha portat a terme la intervenció que ens ocupa.
 - al voltant d'aquest nucli central trobem tot un seguit de petites viles que es van formar en època medieval i que s'inclogueren dins el perímetre de les muralles aixecades els segles XIII-XIV: les vilanoves del Pi, de Santa Anna, de la Mercè, de Sant Cugat, de Sant Pere, de Santa Maria del Mar o dels Arcs, entre d'altres.

¹ AADD, 1982: 68.

² Op. cit, 1982: 68.

- els darrers sectors del nucli antic de la ciutat, és a dir, la Rambla i el Raval, que començaren a ser urbanitzats quan van quedar inclosos dins del tercer recinte fortificat, entre la segona meitat del segle XIV i la primera del XV.
- b) Una sèrie de petits nuclis de poblament més densos, antics pobles forans creats a l'entorn de la ciutat, sense possibilitat d'aproximar-se a la Barcelona emmurallada per evidents raons estratègiques. No fou fins a darreries del segle XIX i principis del XX, una vegada enderrocades les muralles, que anaren essent annexionats a la ciutat.

Una àmplia zona quadriculada, de carrers amples, planificada a la segona meitat del segle XIX (l'Eixample del Pla Cerdà), quan caigueren les muralles medievals que encotillaven el creixement urbanístic de la ciutat. L'Eixample va representar la unió entre la Barcelona vella i els municipis del Pla (que, com ja hem dit, acabarien formant part de la ciutat a partir de la fi del segle), i permeté alhora el creixement demogràfic i urbanístic modern, ultrapassat els darrers decennis per un creixement sovint caòtic i incontrolat que ha arribat, amb caràcter marcadament suburbial, als racons més extrems de la plana i ha amenaçat tota la muntanya.

4. NOTÍCIES HISTÒRIQUES I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

L'indret on s'ha dut a terme la present intervenció està situat dins de l'espai ocupat per la *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*, fundada pocs anys abans de la nostra era sobre el mont Tàber.

Més concretament, la intervenció s'ha realitzat a l'exterior immediat del quadrant meridional de la ciutat, en una àrea relativament pròxima tant al fòrum cívic com al *vallum* o muralla, que aproximadament transcorria pels carrers actuals següents: Plaça Nova, avinguda de la Catedral, carrer Tapineria, places Ramon Berenguer el Gran i de l'Àngel, carrer del Sotstinent Navarro, plaça Traginers, carrers Correu Vell, del Regomir, d'en Gignàs, d'Avinyó, dels Banyes Nous i de la Palla³. Els límits físics de la ciutat, doncs, formaven un octàgon allargat, derivat de la planta rectangular dels campaments militars romans, però amb els angles retallats, ja que fou necessari adaptar-se a la topografia del terreny. Pel costat de mar, molt a prop de l'actual zona d'intervenció arqueològica, el polígon era modificat per la presència d'un cos quadrangular o *castellum*.⁴

El traçat en retícula regular dels carrers de la ciutat ha estat demostrat arqueològicament, i, en molts casos, ha perdurat amb lleugeres modificacions al llarg dels anys. En aquest sentit, cal destacar per la seva importància els eixos formats pels carrers del Bisbe—de la Ciutat i Llibreteria—del Call, que corresponen al *decumanus* i el *cardo* principals, respectivament, els quals menaven a les quatre portes de la ciutat⁵: al nord-est (Plaça Nova), la Decumana; al sud-est (Regomir), la Pretoriana; al nord-oest (Llibreteria, plaça de l'Àngel), Porta Principalis Sinistra; i al sud-oest (Call), Porta Principalis Dextra.⁶

Durant molts segles, la ciutat va viure reclosa dins el perímetre delimitat per la muralla romana. Ara bé, aquesta passà de ser un bé col·lectiu a ser-ne un de privat, ja que la seva defensa quedà assignada, en els seus diversos trams, a cada un dels senyors civils i eclesiàstics que dominaven la ciutat. D'aquesta manera, durant l'alta edat mitjana, els quatre portals de la muralla (que havien estat reforçats i convertits en castells arran de les lluites entre francs i

³ Recordem que el perímetre de la muralla augustal es manté en la muralla baiximperial (Puig, 1999: 85).

⁴ Puig, 1999: 85.

⁵ Puig, 1999: 84-85.

⁶ Granados, 1976: 158.

musulmans) quedaren reservats al comte, al vescomte i al Capítol de la Catedral.⁷

A partir de la darrereria del segle X, i, sobretot, durant els segles XI i XII, es va produir un creixement demogràfic, fruit de diversos processos, que comportà l'aparició de *vilanoves* al voltant de la ciutat romana, la qual, tot i la nova situació, conservà les funcions de centre polític, religiós i simbòlic⁸.

Paral·lelament a l'eclosió dels nous nuclis, a l'interior del recinte emmurallat es produïren importants canvis, especialment al darrer terç del segle XI i als inicis del XII: d'una banda, hi hagué un fenomen de densificació (s'ompliren molts buits, fins aleshores encara abundants) i, de l'altra, es referen els edificis, molts dels quals eren autèntics casalots construïts precipitadament després del saqueig d'Almanson al segle X. Durant tot aquest procés, la muralla continuà essent un element fonamental, ja que la majoria de les cases ben valorades del recinte, i no únicament les de les màximes autoritats, incloïen part de la muralla i, sobretot, torres (que sovint adoptaven el nom de qui les ocupava)⁹. En aquesta línia, l'any 1134, l'orde militar dels templers passà a ser propietària de les anomenades "cases d'en Gallifa", unes cases amb torres i murs de la muralla romana, prop del Castell del Regomir (antiga Porta Pretoriana). Aquests edificis ocupaven aproximadament l'illa de cases que en l'actualitat formen els carrers d'Ataülf, de Palau, dels Templers i de la Comtessa de Sobradí, zona on es construiria un palau urbà fortificat: la seu de la Comanda del Temple de Barcelona¹⁰.

⁷ Garcia i Guàrdia, 1986: 11.

⁸ Garcia i Guàrdia, 1986:11-14, fig. 4-5.

⁹ Garcia i Guàrdia, 1986, pàg. 13.

¹⁰ Fuguet, 1982: 233-234. Si bé Albert Garcia i Manuel Guàrdia afirmen que els templers adquiriren, l'any 1132, el Castell del Regomir i gran part de la muralla fins al Castell Nou (a l'antiga Porta Principalis Dextra) (Garcia i Guàrdia, 1986: 13, fig. 5), sembla que l'any 1134 fou la data més antiga en què els templers tingueren possessions a Barcelona (a més de Fuguet, d'altres autors indiquen explícitament el mateix –Ainaud, Gudíol i Verrié, 1947: 32– o de manera implícita – AADD. 1969-1980, vol. 11: 204-205, entrada "Palau Reial Menor"; Carreras, [1916]: 256–). Pel que fa a la propietat templera del Castell del Regomir, val a dir que també és defensada per Alexandre Cirici, que, a més a més, identifica indistintament el Palau Reial Menor, que, com veurem més endavant, ocupà l'àrea on hi havia la residència dels templers a Barcelona, amb el Castell Nou i el Castell del Regomir (en parlar del Palau Reial Menor, afirma que era "anomenat també Castell Nou o Palau de la Reina. Ja antigament existia la fortalesa, anexas a la porta romana. L'any 1334 pertangué als Templers (...)"; Cirici, 1971: 272). Cal dir, en aquest sentit, que ni Francesch Carreras ni Esperança Piquer no fan referència als templers en parlar de la història del Castell del Regomir (Carreras, [1916]: 302; Piquer, 1982: 59).

L'important augment de la població a la ciutat i els seus voltants, provocà, d'una banda, la unió progressiva de les diverses *vilanoves* i, de l'altra, la difuminació dels límits entre el nucli d'origen romà i el teixit urbà que s'havia anat formant al seu exterior. De fet, els murs romans havien perdut tot valor defensiu i s'havien convertit en un obstacle que impedia la connexió entre la ciutat i el suburbi. En conseqüència, els templers, que, com s'ha dit més amunt, des del segle XII dominaven una gran extensió dins el nucli d'origen romà, l'any 1253 obriren vies a través de les muralles i connectaren per diversos punts el recinte romà amb els barris que s'anaven consolidant fora muralles. Un dels punts de nova obertura fou la baixada que posteriorment s'anomenà de Sant Miquel, molt pròxima a l'església de Sant Miquel, que havia estat construïda a la darrera del segle X sobre les antigues termes romanes¹¹.

L'aparició de les diverses *vilanoves* al voltant de la ciutat va generar la necessitat de protegir-les dins d'un recinte fortificat, la construcció del qual es va iniciar durant la segona meitat del segle XIII. El perímetre de la nova muralla, si prenem com a referència el traçat urbà actual, aproximadament pujava Rambla amunt, girava a la plaça de Catalunya en direcció a la plaça d'Urquinaona, continuava fins al passeig de Sant Joan pel carrer de Trafalgar i, des d'aquí, baixava fins al parc de la Ciutadella¹².

Al segle XIV, en dissoldre's l'orde del Temple per butlla de Joan XXII (1317), l'antiga residència i capella que tenien a Barcelona van passar a l'orde de l'Hospital o de Sant Joan de Jerusalem, i d'aquest al bisbe de Vic (abans de 1328).¹³ El 1370, foren adquirides pel rei Pere el Cerimoniós per a la seva tercera esposa, la reina Elionor de Sicília, per tal que formessin part del Palau Reial Menor. Aquest havia estat iniciat el 1357 a partir dels terrenys que havien pertangut a un convent de monges dominiques entre 1353 i 1357; l'àmbit s'aniria ampliant, fins el 1374, amb compres successives de diverses cases i terrenys.¹⁴ La reina Elionor fou la propietària de l'edifici, raó per la qual fou anomenat Palau de la Comtessa o de la Reina, i l'habilità com a residència reial privada (el Palau Reial Major estigué destinat a actes oficials). Elionor, en morir el 1375, llegà el

¹¹ Granados, 1982: 146; Garcia i Guàrdia, 1986: 16-17, fig. 5.

¹² Cubeles i Puig, 2005: 58.

¹³ AADD, 1969-1980, vol. 11: 204-205, entrada "Palau Reial Menor"; Carreras, [1916]: 420.

¹⁴ Ainaud, Gudiol i Verrié, 1947: 259-260.

Palau al seu marit Pere III, que hi expirà l'any 1387. Martí l'Humà el va deixar en testament (1410) a la seva segona esposa, Margarida de Prades, que hi residí; per aquesta raó, l'immoble prengué el nom aleshores de Palau de la reina Margarida. L'estat precari de l'economia d'aquesta va obligar-la a empenyorar l'edifici i, com a conseqüència, es va veure obligada a deixar d'usar-lo el 1419. A partir de 1435, Galceran de Requesens i de Santacoloma, alt funcionari reial, passà a residir al Palau Reial Menor i hi inicià millores, que continuaren mentre els Requesens hi habitaren. Joan II, poc després d'esdevenir rei (1458), féu donació definitiva del Palau a Galceran de Requesens. De l'època en què aquest fou governador, l'edifici prengué el nom de Palau del Governador.¹⁵

Al segle XVIII, el Palau inicià un període de decadència que acabà amb el seu enderrocament durant el segle XIX, ordenat per la Comtessa de Sobradíel, descendent dels Requesens¹⁶. L'espai fou parcel·lat en nous carrers i cases, donant origen al barri de Palau actual, on s'ha realitzat el present seguiment arqueològic.

El nom del carrer de Riudarenes s'atorgà el 1907 en record del saqueig i la destrucció del poble per part de les tropes castellanques en la guerra de 1640. Sembla que al segle XVIII tenia la denominació de Neu de Gignàs. Barcelona es proveïa de neu i gel des dels pous situats a les muntanyes properes com la serra de Marina, però també a través de pous situats en poblacions de més altitud de les comarques del Vallès i del Moianès. D'aquests mateixos pous s'exportava neu i gel natural a través del port de Barcelona cap a Mallorca, Itàlia i Cadis. Al segle XIX existien a la ciutat dos carrers destinats a aquesta funció: la primera a prop del carrer Gignàs, anomenada Neu de Gignàs, i la segona prop del carrer

¹⁵ Carreras, [1916]: 420-421.

¹⁶ Segons els autors, es dona la data de 1847 (AADD, 1982: 84; Cirici, 1971: 277), 1857 (Carreras, [1916]: 422; Cirici, 1971 –mateixa obra on data l'enderroc de 1847–: 272), la de 1859 (AADD, 1969-1980, vol. 11: 204, entrada "Palau Reial Menor") o la de 1885 (Fuguet, 1982: 234). Ens inclinem per creure que la destrucció es féu a les darreries de la dècada de 1850, ja que s'han publicat dibuixos, aquarel·les i pintures a l'oli de 1857 i 1858, així com també una fotografia datada de 1857 (Amades, 1984: 606 i 607; Carreras, [1916]: 256 i 421). Ara bé, tot i que el Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de Barcelona data l'edifici del núm. 2-4 del carrer dels Templers / núm. 1 del carrer de Palau d'aproximadament 1860, pel que fa al "Conjunt del carrer Comtessa de Sobradíel (urbanització del Palau Reial Menor)" (en què s'engloben dues operacions independents, però molt pròximes cronològicament: l'obertura del carrer i de la placeta Milans i l'originada per l'enderrocament del Palau Menor), el data de 1849-1853 (Ajuntament de Barcelona. *Urbanisme de Barcelona. Catàleg de Patrimoni arquitectònic de bcn*).

Carders, anomenada Neu de Sant Cugat (Sauri; Matas, 1849: 59; Cornet; Mas, 1882: 289)¹⁷.

La finca del carrer Riudarenes, 5-7-9.

Gràcies a un estudi històric documental efectuat per Veclus s.l. que afectava la citada finca i les de Regomir 10 i 12, es pogueren establir una sèrie de conclusions¹⁸:

Malgrat les hipòtesis que apuntaven a l'existència d'un carrer que aniria pels peus del límit del *Castellum*, (insinuat per la fesomia de calaix que pren la finca 5-7-9 que sembla la projecció del carrer Riudarenes) cap dels documents recercats no ha aportat elements que puguin corroborar aquest fet. Tampoc en la recerca de Regomir 10 i 12 cap dels límits que es donen deixaren entreveure la possibilitat d'un espai de carrer, fet al qual els documents s'hi haguessin referit encara que el seu tancament es remuntés a segles abans.

Quant a l'origen del carrer Riudarenes com a carreró sense sortida, cal tenir present que no es tracta d'una solució excepcional dins l'urbanisme medieval barceloní i apareix amb el nom de carrer d'en Boada, ja al segle XIV.

La finca de Riudarenes 5-7-9 és fruit de l'agrupació de tres designes o parts de cases independents, unificada i reedificada durant el segle XIX en tres moments: 1833, 1842 i 1864. Sembla que l'estat semiruïnós de la finca durant la primera meitat del segle XIX fa pensar que en alçat no hi ha restes dels edificis anteriors, alguns d'ells documentats des del segle XVI.

El treball de documentació ha seguit la història de cadascuna de les diferents designes sense que apareguessin documents rellevants quant a la seva estructura física.

La recerca sobre les altres dues finques ha permès determinar la cronologia dels alçats que veiem avui dia. Regomir 10 fou reedificat l'any 1776 enderrocant-se una casa amb volada fins llavors existent- i Regomir 12 és fruit d'una obra de

¹⁷ Tatjer, M. (2009): 517-518. L'autora cita a M. Sauri y J. Matas (1849). *Guía General de Barcelona*. Imprenta y Librería de D. M. Sauri. Barcelona. Y también a C. Cornet; C. Mas (1882). *Guía de Barcelona*. Librería de Eudaldo Puig. Barcelona.

¹⁸ Caballé, F.;González, R. 2013 Estudi documental sobre la formació i evolució parcel·lària de la finca del carrer Riudarenes 5-7-9 de Barcelona. Veclus s.l. (estudi inèdit).

1851. Desconeixem si al seu interior es conserven restes de les estructures anteriors, de les quals la documentació no és massa explícita.

Antecedents arqueològics

La intervenció arqueològica es desenvolupà molt a prop del *castellum* i del conjunt monumental de la muralla romana, com s'ha esmentat anteriorment. El *castellum* o fortificació principal de la muralla romana de Barcino és una construcció que devia tenir uns 2000 metres quadrats i se sostenia sobre gruixuts pilars. Un dictamen del Servei d'Arqueologia de Barcelona indicava en 1993 que la casa del carreró de Riudarenes es va construir sobre un edifici de l'època medieval, dels segles XIII o XIV. L'espai conté, a més, el principal conjunt de safareigs de la ciutat, que inclou basses comunals, safareigs individuals i per a malalts infecciosos, àrea de fabricació de lleixius i instal·lacions d'evacuació d'aigües.

Del conjunt d'intervencions que s'han portat a terme prop de l'àmbit d'actuació cal destacar les dutes a terme amb motiu dels treballs de restauració al complex anomenat Pati d'en Llimona entre els anys 1984 i 1991. Una primera intervenció (1984-1985) procedí a la realització de repicats murals i sondejos arqueològics al peu de la façana interior de la muralla romana. Una de les cales es va ubicar a la crugia posterior de l'edifici gòtic primitiu conegut com Casa Gualbes, on es documentà una espluga buidada en el massís de la fortificació que datava dels segles X- XI. També s'evidenciaren nivells de pavimentació de l'*intervallum* associats a l'obra defensiva alt imperial. Per sota es va localitzar una claveguera construïda amb *opus signinum* amb un traçat perpendicular al tram de muralla. Per damunt del vial, es van localitzar diversos estrats de terres i pedres que es trobaven tallats per una sitja amortitzada amb material arqueològic que es va datar del segle X (Granados, Riu, Oliver, Pagès, 1993).

L'any 1991, amb motiu dels treballs de rehabilitació del conjunt d'edificis adjacents al carrer del Regomir, coneguts sota la denominació de Pati d'en Llimona i Palau dels Gualbes, es documentaren estructures pertanyents a la porta sud-est de la Barcelona romana augustal. La porta es correspon a les anomenades trífores, de la qual s'evidencià una de les obertures laterals, la de llevant, a més d'un corredor que la perllonga i algunes dovelles del pas destinat

al trànsit rodat. També es va documentar la fonamentació i les primeres filades d'una de les dues torres circulars que la flanquejaven. La porta fou bastida amb un *opus quadratum* pels muntants, les dovelles i les filades que es lliuraven a l'arc lateral, mentre que per damunt de la clau de la porta lateral, hi havia un *opus vittatum*. La majoria dels materials constructius utilitzats procedien d'edificacions preexistents i enderrocades amb la nova refortificació baix imperial. D'aquesta manera es va observar alguna peça arquitectònica com era el cas d'un capitell troncopiramidal; fragments de fris amb mètopes i fragments de cornisa motllurada. També es va localitzar les restes d'una estructura tripartida coberta per sengles voltes de canó que precedia la porta, corresponents al passadís del sector oriental, amb una seqüència estratigràfica formada per diversos paviments, la majoria de terra piconada i recoberts en alguns casos de primes capes de calç. De la torre de flanqueig es conservava una fonamentació d' 1,80 m. de fondària i presentava un parament fet de pedres petites i mitjanes disposades irregularment i lligades amb morter de calç. Per damunt es localitzava les restes d'un *opus quadratum* pertanyent al parament extern de l'obra defensiva (Garcia; Solé, 1991).

L'any 1993 al carrer Regomir 7-9, en el context del futur enderroc de l'edifici d'habitatges que ocupava el solar, s'hi efectuà una intervenció arqueològica (codi **776/1993**) que tenia com a objectiu documentar els testimonis de la torre circular que flanquejava el costat oest de la porta i que aixoplugava la capella de Sant Cristòfor. El reconeixement superficial dels paraments i del subsòl a nivell de planta principal va permetre la identificació d'una part important de la cortina defensiva, de les torres d'època romana i dels dors de l'edificació medieval del pati llimona: pel que fa a la banda de la muralla es conservava l'aparell d'*opus quadratum* de la muralla del baiximperi des de la planta baixa fins a la cota del sòl del pis principal (o segon nivell de l'edifici) i es perfilava la torre de planta rectangular que es projecta cap el pati del Correu Vell. La primera remunta medieval de petits carreus arribava al primer pis (tercer nivell de l'edifici) on foren localitzats una obertura d'arc rebaixat i un pas obert en el mur que comunicaria amb les dependències del carrer de Sant Simplicí (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 547).

En el context de la rehabilitació dels baixos i soterrani de la Fundació “La Caixa”, l’any 2004 s’efectuà una intervenció arqueològica (codi **008/04**) a la finca dels carrers Regomir, núm. 6 i Ataülf, núm. 9. L’excavació va permetre documentar estructures i nivells arqueològics que comprenen un ampli arc cronològic, des del segle I dC fins al segle XIX. Fase I. Darrer quart del segle I dC, amb estructures pertanyents a una habitació absidal de funció desconeguda (potser termal), un criptopòrtic i la planta o plantes superiors que degué suportar, de funció també desconeguda (tal vegada com a magatzems), i un espai al nord-est del carrer, potser *tabernae* o només un espai de circulació o pòrtic, encarat al Decumanus Maximus, en la via d’entrada/sortida de la ciutat cap al mar i cap al possible port de la ciutat. Segurament després d’un incendi ocorregut durant la primera meitat del segle II dC, s’amortitzà el possible nivell de circulació del criptopòrtic. Al mateix temps, la claveguera que discorria sota el nivell de carrer, que era la continuació del Decumanus Maximus, sembla que s’abandonà. Fase II. segle IV dC. Es fortificà el *Castellum* amb la construcció de la muralla i les torres, inclosa la de planta circular, que va amortitzar possiblement la porta monumental geminada dibuixada per Puiggarí, documentada en la present intervenció. Per la banda oposada, la que actualment ocupen les finques de Regomir, núm. 3 i Regomir núm. 7-9, el reforç d’una torre de planta circular de la muralla fundacional va comportar en aquell mateix moment la inutilització del pas de vianants de la porta triforada. Les dades són força escadusseres per a l’època medieval, al final de la qual s’hauria pogut enderrocar part de la muralla, entre la torre circular i la torre rectangular. Fase IV. Mitjans del segle XVIII. Apareix també documentada a nivell arqueològic per nombroses restes que pertanyen a una habitació i diversos dipòsits i pous. Fase V. Època contemporània. Es documenta la present edificació de Fontseré acabada el 1857, així com les reformes posteriors (eliminació de basses, nova pavimentació, accés al soterrani des del pati de llums, etc.) (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 373).

La intervenció arqueològica que es dugué a terme a la finca núm. 5 del carrer Ample de Barcelona (codi **131/04**), en el context de les obres d’instal·lació d’un ascensor, va permetre documentar un conjunt d’estructures contemporànies que formaven part de la finca actual. La finca és de finals de segle XIX, moment en

què desapareixen els grans palaus del barri i aquests són substituïts per vivendes i altres edificacions. També hi ha evidències estructurals dels segles XVIII- XIX. Per sota s'evidencià part d'una seqüència estratigràfica de cronologia romana, formada per dos nivells d'enderroc consecutius i un enterrament en precari estat de conservació datat al voltant del segle I dC, i que cal relacionar amb la vil·la d'època alt-imperial situada a l'actual plaça de Joaquim Xirau (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 191).

El juliol de 2005 s'efectuà el seguiment dels repicats del mur de la cuina del primer pis de l'edifici núm. 7-9 del carrer Regomir (codi **117/05**). L'anàlisi material, mètrica i d'acabats va permetre plantejar que la paret descoberta mostrava fins a quatre configuracions parietals que responien a moments cronològics diferents, amb dos conjunts significatius. Un d'ells correspon a la secció d'un part del segon nivell de la torre romana baiximperial (segles IV- V dC). El segon conjunt és el mur que es remuntà sobre el pany de muralla vers la fi de l'època medieval (segle XV). La resta de paraments, tot i mostrar datacions diferents, semblen correspondre a obres de reforma o arranament de la paret baix medieval. Al segle XVI la primera construcció de la capella de Sant Cristòfol (1530) i la posterior ampliació (1567-1568) a l'interior de l'esmentada torre del portal comportà el seu buidatge parcial. Els testimonis d'època moderna (segle XVII -XVIII) que van aparèixer a la mitgera de la cuina podrien correspondre a alguna d'aquestes operacions. Amb tot, la part inferior de la torre i del pany de muralla es mantingueren sense modificacions i sense pas entre ambdues finques. Pel que fa la cuina amb el seus revestiments de rajola, mobles, campana de fums, i envà regulador, pertanyien a les obres dutes a terme al 1862, tot i detectar-se altres obres de menor importància de datacions més contemporànies relacionades amb les canonades d'aigua, aixetes i desguassos (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 367).

L'any 2006, en el context de les obres de rehabilitació de la finca situada en el carrer Regomir, núm. 7-9, s'efectuà una intervenció arqueològica (codi **118/06**) preventiva centrada en l'obertura de quatre sondejors. Es documentaren quatre fases: Fase 1. Època romana. Es corresponen les restes d'un mur, junt a la seva fonamentació, i una claveguera, amortitzats a finals del segle II o primera meitat del segle III dC. Per damunt s'hi documentà un altre mur, bastit al segle III i

retallat durant les grans obres de remodelació del sector que comportà la construcció del segon llenç de muralles al voltant del 350 dC. L'amortització d'aquests retalls es datà entre els segles IV i V dC. Fase 2. Època altmedieval. A totes les cales realitzades, sembla que els nivells baiximperials, de l'antiguitat tardana i altmedievals foren eliminats com a conseqüència d'un rebaix important de tot el sediment del sector efectuat, segurament, al segle XV, data en la que es documenten les primeres construccions a la zona ocupada per la finca actual. Fase 3. Època moderna. Es detectaren estructures pertanyents a la construcció consignada en el cadastre de l'any 1716 que constava de planta baixa i tres pisos. Fase 4. Època contemporània. Es documentaren nombroses restes que indicaven l'existència d'un obrador de terrissa a la zona (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 2914).

Amb motiu de l'excavació d'una sèrie de cales per tal d'avaluar la cimentació d'un edifici en rehabilitació (codi **091/06**), a la finca 17-19 del carrer d'en Gignàs, es localitzà un mur d'*opus vittatum* i un paviment d'*opus signinum* no relacionats físicament (s'evidenciaren en diferents sondatges) tot i que amb una mateixa forquilla cronològica, situada entre els segles I- II dC. El paviment s'amortitzà entre la segona meitat del segle II i el segle IV dC. El mur s'amortitzà quelcom més tard, entre els segles IV i V dC. També es documentà una estructura de combustió datada el segle V (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 434).

En el decurs de la intervenció iniciada el 2007 al carrer Ataülf, 11, (codi **072/07**) es van poder documentar diverses estructures d'època romana, que van des del moment fundacional de la ciutat a l'alt imperi, fins a època tardana. L'edifici actual aprofita un pany de muralla i el mur lateral d'una torre de la muralla tardana fins a l'alçada de l'entresol. També es va poder documentar un nou tram de muralla i una claveguera que la creuava des de l'interior del *castellum*. A l'interior es va localitzar el *praefurnium* d'una zona termal que havia ocupat aquest sector de la ciutat i un tram de mur, d'època alt imperial, del qual se'n conserven uns 3m d'alçada (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3134).

A Regomir 7-9, l'any 2009 es procedí al control de sis cales de fonamentació (codi **109/09**). La fase alt imperial vingué representada per una part de la torre circular que flanquejava la porta *praetoria* per la vessant est del *decumanus maximus*, amb un diàmetre de 3,90 m realitzada amb *opus vittatum*. D'altra

banda, s'ha documentat la construcció d'un edifici termal de caire públic, situat fora del recinte emmurallat de la ciutat. L'edificació d'aquest conjunt es data a mitjan del segle I dC – inicis del segle II dC i se n'han identificat un total de quatre estances: una correspondria a la zona d'accés a l'interior de l'edifici i des del qual s'accediria a l'interior del *frigidarium*, on s'han documentat les restes d'una piscina de capçalera semicircular amb tres esglaons d'accés. També s'ha detectat les restes d'una altre àmbit format per un esglaó construït amb *opus sectile*, que hauria format part d'una altra piscina de petites dimensions. I finalment, s'ha documentat un paviment d'*opus signinum* amb quatre lloses de marbre adossat al mur que delimita aquesta estança per la banda oest i que també es troba revestit d'*opus signinum*. Aquestes estructures correspondrien a les restes d'una piscina de grans dimensions: segurament el *caldarium*. Els murs d'aquest edifici estarien revestits amb estucs pintats de diverses tonalitats. Entre mitjan del segle III dC – inicis del segle IV es dugué a terme l'amortització del conjunt termal, fet que s'ha de relacionar directament amb la construcció de la nova muralla d'època baiximperial, adossada al parament exterior de la muralla augustal. D'aquest moment, s'ha documentat un tram de muralla de 12 m de longitud, la bestorre semicircular i una torre de planta quadrada. Fins ben entrada l'època medieval, i sobretot en època moderna, apareixen les primeres estructures muràries que corresponen a edificis domèstics, que aniran patint reformes fins arribar a l'edificació actual (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3198).

A l'immoble del carrer Ataülf, 11, amb motiu de la instal·lació d'un clavegueró (codi **062/09**), es va documentar en el perfil de la rasa restes d'un mur construït amb la tècnica de l'*opus vittatum* (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3178).

El 2010, a l'interior de la finca del carrer Ataülf, 11, s'hi efectuà una intervenció arqueològica motivada per la rehabilitació integral de l'edifici (codi **003/10**). Es documentaren quatre estructures d'època romana, bastides amb anterioritat a la construcció del castellum de Barcino, que, per les seves dimensions, formarien part d'un edifici de mides importants. Consta d'un àmbit al qual s'accediria mitjançant una escala, fet que implica l'existència de dos espais amb nivells de circulació a cotes diferenciades. Es tractaria d'un edifici termal situat fora les

muralles fundacionals, però que quedà a l'interior del castellum de les muralles del segle III. És molt probable que quedés definitivament amortitzat entre els segles IX- X, moment en el que es considera que s'ocupa amb noves construccions el pas de ronda de les muralles (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3235).

El mateix any, la intervenció arqueològica duta a terme al carrer Ataülf, 7, (codi **004/10**) consistent en l'obertura de diversos sondejos, va permetre documentar un mur baixmedieval i un altre d'època altimperial, construït amb la tècnica de l'*opus vittatum*, amb una cronologia al voltant del segle I dC (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3281).

A l'immoble núm. 46 del carrer Ample i núm. 1 del carrer Marquet es portà a terme l'excavació d'una rasa de serveis i un fossat d'ascensor (codi **012/11**). Fou possible documentar restes materials de diferents èpoques. La fase moderna era representada per un mur possiblement corresponent als fonaments d'una construcció prèvia a l'edifici noucentista. D'època medieval hi havia un fragment de mur localitzat a l'entrada del edifici i un llenç de mur de grans dimensions, fent cantonada, bastit amb blocs de pedra i maons lligats amb morter argilós, ubicat a l'interior de l'edifici. Sota aquest mur aparegué un altre mur malmès. La fase romana era representada a través d'un estrat que cobria un gran mur constituït per grans blocs de pedres lligades amb morter (Carta Arqueològica de Barcelona. Fitxa Id. 3280).

5. METODOLOGIA

Els treballs es desenvoluparen en una primera fase al safareig septentrional, un espai de planta quadrada que mesura 2'50 x 2 '30 m. Les feines d'excavació s'iniciaren amb una màquina excavadora del tipus Bobcat, dotada de martell pneumàtic per tal d'aixecar el paviment i solera del safareig, de gran duresa. A continuació es continuà l'excavació de l'estratigrafia de manera manual seguint la metodologia arqueològica oportuna.

Amb posterioritat a aquesta tasca s'efectuaren, sota supervisió arqueològica, tres cales destinades a avaluar les característiques de la cimentació de l'edifici a rehabilitar. Es tracta d'obertures de planta quadrangular que amiden aproximadament 1 x 1m, amb una fondària màxima assolida d'1,5m.

La metodologia arqueològica aplicada ha estat la basada en el mètode de registre utilitzat per E. C. Harris (1979) i per A. Carandini (1981). Es tracta de registrar objectivament els elements construïts i estrats que s'identifiquen, realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d'Unitat Estratigràfica (UE) que individualitza els uns del altres. Cada UE es registra en una fitxa on s'indica la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques, i la posició física respecte a les altres unitats estratigràfiques amb les que es relaciona.

La identificació estratigràfica s'ha realitzat segons l'ordre d'aparició durant el procés d'excavació, utilitzant una clau, en aquest cas, de quatre dígits (UE 1000) per a les unitats estratigràfiques localitzades en el sondeig, i de cinc dígits en la designació dels fets arqueològics detectats a les cales de cimentació de l'edifici.

Aquest mètode a més inclou la realització de material gràfic, constituït per plantes i seccions, les quals proporcionen, respectivament, una visió diacrònica i sincrònica de les troballes recuperats. La planimetria s'ha realitzat amb el sistema de referència geodèsic ED 50.

Cal afegir el material fotogràfic imprescindible per a la constància visual dels treballs efectuats.

El material extret en la present intervenció ha estat codificat amb el número 025, junt amb l'any en què s'ha dut a terme l'actuació arqueològica, 13, i finalment la

UE a la qual pertany, **025-13-1000-01**, aquest últim dígit s'ha emprat en aquells materials amb característiques peculiars o inèdits que han estat dibuixats.

6. DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES

Els rebaixos del subsòl realitzats al carrer de Riudarenes, 5-7-9, dins el nucli urbà de Barcelona, han permès documentar estructures i estrats arqueològics pertanyents a 4 fases: romana, baixmedieval, moderna i contemporània.

De cronologia contemporània s'evidenciaren les restes pertanyents a la pavimentació i conduccions d'aigua dels safareigs obrats al segle XIX que ocupen gran part de la superfície de la finca. Dins la forquilla d'època moderna es documentà una petita part del sistema de sanejament. Les evidències baixmedievales, d'atribució dubtosa inferida a partir de la factura d'alguns murs, podrien estar en relació amb un edifici bastit entre els segles XIII o XIV, que alguns estudis vinculen amb el Palau Reial Menor, residència dels reis de la Corona d'Aragó. D'època romana s'han documentat fins a tres fases constructives; en primer lloc un paviment d'argiles que quedà amortitzat durant la segona meitat del segle II dne, d'un moment posterior un mur obrat amb tècnica d'encofrat amb una claveguera que hi funciona obrat al segle IV i que quedà obliterat al segle V dne i, finalment, una fonamentació d'un possible pilar o columna obrat a partir del segle VII dne.

Cala safareig septentrional (fulls 4-5 de la planimetria adjunta).

Un cop aixecat el paviment apareixia un nivell de terres de matriu sorrenca i color marró fosc- negrós, **UE 1002**, que oferí materials datables dels segle V- VI dne. Al perfil sud del sondeig, afectant aquest nivell de cronologia tardorromana es detectà i excavà un retall, **UE 1003**, de funció

indeterminada que aparegué amortitzat amb materials dels segles XVIII-XIX.

A banda, també retallant aquest nivell es localitzaren dues estructures arqueològiques; la **UE 1006** i la **UE 1008**. Es tracta de dues fonamentacions

obrades amb pedres sense desbastar lligades amb una important quantitat de morter de calç de color beige de granulometria gran.

La primera, **UE 1006**, presenta planta rectangular, de 0'75 m de costat, i la segona, **UE 1008**, planta irregular en forma de mitja lluna d'1'10m x 0'44m, i sembla ser un reforç aplicat a la primera estructura. Ambdues estructures presenten una potència de 0'40 m i apareixen a 0'80 m per sota de la superfície del safareig.

Per tal de continuar amb les feines d'excavació i tenint en compte les dimensions del sondeig, fou necessària l'eliminació de les estructures. Un cop realitzada aquesta tasca s'aprofundí encara més amb la voluntat d'exhaurir, si era possible, l'estratigrafia arqueològica.

Arran de l'excavació s'exhumaren un conjunt d'estructures que, un cop finalitzada la intervenció, es cobriren de nou per tal de tancar el sondeig i així continuar amb el desenvolupament de l'obra.

La primera estructura apareguda, **UE 1015**, es tracta de les restes molt malmeses d'un mur que discorre en sentit mar –muntanya. Només es conserva una filada obrada amb pedres sense desbastar lligades amb poca quantitat de morter molt pobre en calç de color taronja. Té una longitud observada d'1'93 m i una amplada de 0'53 m. Aquest mur n'aprofita un de previ, tot recolzant-se i creant un angle recte.

El mur **UE 1024**, obrat amb tècnica d'*opus caementicium*. Es tracta d'un mur obrat amb tècnica d'encofrat de morter de calç de color blanc i pedres sense desbastar que compta amb forats d'agulla per a les caixes d'encofrat. El mur discorre en sentitlevant- ponent amb una llargada vista de 2'37 m, una amplada de 0'50 m i una potència conservada de 0'90 m, 0'30 m dels quals responen a la fonamentació.

Aquesta fonamentació compta amb una base lleugerament arquejada, igualment encofrada, per tal de deixar pas per sota a la claveguera/canalització **UE 1022**. Per aquesta raó ambdós elements semblen coetanis. La conducció, que discorre en sentit mar- muntanya, és obrada amb dos murets encofrats de calç que emmarcaven el canal pavimentat amb teules disposades en lleuger desnivell vers el mar. L'amplada total de l'estructura es d'1 m i la seva llargada vista d'1'40

m. L'amplada del canal és de 0'31 m i la seva fondària de 0'30 m. Conserva, a la meitat més a propera al mur UE 1024, restes d'algunes tègules amb funció de coberta.

Aquest primer conjunt d'estructures **UE 1015**, **UE 1024** i **UE 1022**, es pot encabir cronològicament, en relació a l'estratigrafia apareguda, entre el segle IV i el segle V d.n.e. La lectura d'aquestes estructures, cal dir que molt parcial donades les dimensions del sondeig, es fa extremadament difícil; si bé el mur **UE 1015** sembla

respondre a la voluntat de reaprofitar i compartimentar estructures preexistents en època tardana, el mur **UE 1024** amb la claveguera/canalització **UE 1022** es podrien relacionar amb edificacions vinculades a l'àrea portuària de *Barcino* o a estructures termals, amb diversos paral·lels a la zona.

Un cop excavada tota l'estratigrafia s'arribà al nivell **UE 1021**, per sota del qual apareixien les sorres de platja del litoral. Aquesta **UE 1021** respon a un paviment d'argiles amb restes de morter de calç, l'estructura més antiga documentada al sondeig, que quedà amortitzat al s. II d.n.e. Compta amb una potència d'uns 15-20 cm i s'assenta directament per sobre de les sorres de platja.

Cala 1 (full 6 de la planimetria adjunta).

Obertura de planta quadrangular de 0,70 x 0,80m, ubicada a pocs metres del carrer, en el sector SE de la finca.

La zona era pavimentada amb blocs de pedra desbastats i lligats amb morter de calç blanca (20 cm de potència), a més d'una preparació a base de fragments de material constructiu, principalment maons, lligats amb morter de calç blanca, **UE 10000**. Per sota es documentà part de la xarxa de clavegueram,

constituïda en aquest cas per la canalització **UE 10001** (**UE 10007** la seva interfície) bastida amb dos murs menors de 30cm d'ample de maons i petites pedres lligades amb morter de calç blanca, i una solera de rajols de 30 x 25cm sobre un llit de 16cm de potència construït amb els mateixos materials. Té una amplada total de 75cm. L'estrat que l'amortitza, **UE 10002**, negre, de matriu sorrenca i abundant matèria orgànica en descomposició, va proporcionar nombroses monedes de coure, algunes identificades amb 8 maravedís d'Isabel II, emesos a Barcelona entre 1853 i 1858.

Pel costat est la canalització és solidària amb la fonamentació d'un dels safareigs de la finca, **UE 10009**, també de maons lligats amb morter de calç blanca. Es lliura a la paret mitgera **UE 10010**, de la qual tan sols s'ha observat una petita porció en el marge SE de la cala (30 cm de longitud i 20 cm d'alçat aproximadament), fet que igualment va permetre identificar materials constructius similars als altres elements descrits, a base de maons i petites pedres lligades amb morter de calç blanca.

Aquestes estructures seccionaven parcialment el dipòsit **UE 10003** (**UE 10006** la seva interfície) de planta quadrada de 65 x 65cm de contorn intern, bastit amb 3 murs menors (dels quals s'han observat parcialment dos d'ells), de 30 cm d'amplada, constituïts per maons i pedres lligades amb morter de calç i sorra de

color groguenc. L'estrat d'amortització, **UE 10004**, de color gris fosc, matriu sorrenca i textura flonja, no ha proporcionat materials que permetin una atribució cronològica concloent. No obstant, tenint en compte la seva tècnica constructiva i el *terminus ante quem* que marquen els elements construïts superiors, es pot situar entre els segles XVI i XVIII.

El dipòsit es lliura a un mur bastit íntegrament amb maons lligats amb morter de calç de color blanquinós, **UE 10008**, que rebleixen un arc també de maons disposats en sardinell. L'estructura es troba alineada amb la divisòria de la finca UE 10010. Molt probablement té una funció de

descàrrega, raó per la qual es pot vincular amb la reforma d'una altre dipòsit que devia tenir un important desenvolupament vertical.

La rasa del dipòsit UE 10003 tallava una seqüència estratigràfica que s'iniciava en la **UE 10005**, d'argiles amb matriu sorrenca de color marró. Aquesta capa no fou excavada per quedar fora dels límits de l'actuació.

Cala 2 (full 7 de la planimetria adjunta).

Obertura de planta quadrangular d'1 x 0,80m, localitzada en el marge NO del safareig meridional.

En primer lloc s'evidencià la fonamentació del safareig, **UE 20000**, la preparació de la qual es trobava imbricada a una claveguera que consta de dos ramals tot formant una planta en forma d'ela, **UE 20001** (**UE 20003** la seva interfície). Tots aquests elements són bastits amb maons i petites pedres lligades amb morter de calç blanca de gran duresa. La claveguera té una solera de rajoles de diferents mesures (ramal NE de 30cm; ramal SE de 20cm) amida 65cm d'ample i té una potència total de 65cm. El seu estrat d'amortització, **UE 20002**, sorrenc i amb matèria orgànica en descomposició, no ha evidenciat material datable.

La canalització es recolza a un mur **UE 20006** (**20007** la seva interfície) construït

amb encofrat perdut de tongades de maons i blocs de gres lligats amb morter de calç blanca, del qual no s'ha apreciat la seva amplada total, amb un alçat de 65cm. Ateses les reduïdes dimensions de l'espai excavat, no ha estat possible determinar la seva funció, tot i que es pot relacionar amb una antiga partió prèvia a l'ús de l'espai com a rentador.

El mur **UE 20006** es lliura, tot formant un angle recte a un altre mur, **UE 20009**, construït fins a la cota 1,30 amb la mateixa tècnica constructiva de maons i morter de calç blanca. Per sota s'ha evidenciat una filera corresponent a una possible fase baixmedieval, construïda amb pedres de mesura mitjana irregulars lligades amb morter ataronjat de calç i sorra. Només s'han documentat 20 cm, tot i que baixava més.

El mur **UE 20006** i la claveguera **UE 20001** tallen un estrat, **UE 20004**, de color gris fosc, matriu argilosa, molt humit i amb matèria orgànica en descomposició, que ha proporcionat material ceràmic atribuïble a la primera meitat del segle XVII (blava catalana d'orles diverses i alguna importació italiana) i material residual dels segles XV i XVI (fonamentalment blau gòtic català).

Per sota d'aquest estrat i del mur **UE 20006**, a una fondària de 1,18m respecte a l'actual nivell de circulació, s'evidencià una estructura de funció indeterminada constituïda per grans blocs irregulars de pedra sorrenca sense morter que els lligui, **UE 20008** que semblava en relació amb un estrat, **UE 20005**, de matriu sorrenca, color gris amb matisos en marró i presència de carbons que proporcionà escadussers fragments d'àmfora africana, amb una àmplia forquilla cronològica de difusió (III- VII dne). Tant la fondària assolida, com les reduïdes dimensions de l'espai excavat, han impedit precisar en la gènesi estratigràfica i estructural de les unitats documentades.

Cala 3 (full 8 de la planimetria adjunta).

Obertura de planta quadrangular d'1 x 0,80m, situada a l'extrem NE del safareig nord.

Sota la banquetta, **UE 30006**, i la pavimentació **UE 30000** que envolta al safareig septentrional, de blocs quadrangulars i una preparació de maons i morter de calç blanca de gran consistència, s'evidencià l'estrat heterogeni, **UE 30001**, de color marró, matriu argilosorrenca, amb presència de carbons, fauna, material constructiu (maons, teula àrab i morter disgregat) i ceràmica, tot ell de cronologia contemporània, i que es pot identificar amb un anivellament previ a la construcció dels safarejos.

A mesura que avançava l'excavació d'aquest estrat es feia possible observar la fonamentació de les parets divisòries de l'extrem septentrional de la finca. Malgrat les reduïdes dimensions de l'espai excavat, fou possible observar la **UE 30004** (**UE 30005** la seva interfície) del mur NO, bastit amb un encofrat perdut de petites pedres sense treballar lligades amb morter de calç i sorra de color groguenc. Aquesta estructura es lliurava al mur NE, la **UE 30007** (**UE 30008** la seva interfície), construït també amb encofrat perdut, tot i que, en aquest cas, és de pedres irregulars de mesura mitjana lligades amb morter ataronjat de calç i sorra.

Per sota de la capa **UE 30001**, a una fondària de 80cm, hi havia la **UE 30002**, de color gris i matriu cendrosa, amb presència d'abundants carbons i consistència compacta, que va permetre recuperar materials ceràmics del segle XIV. Aquest estrat es troba en relació amb l'edificació del mur 30007, i probablement es tracta d'un anivellament fruit d'aquest procés urbanístic.

El darrer estrat documentat és la **UE 30003**, del qual es varen excavar 20cm, i no va proporcionar material ceràmic.

7. CONCLUSIONS

La present intervenció ha permès acumular noves dades sobre la dinàmica urbana del barri del Palau, dins el nucli antic de Barcelona.

La finca objecte del present estudi es tracta d'un espai protegit, inclòs al *Pla especial de protecció del patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Districte 1 – Sector Central*, (núm. d'element 3223), categoria C. Planejament; PGM: 12b (Casc antic medieval. Conservació del centre històric). Es tracta d'una edificació irregular entre mitgeres resultant de l'addició de tres finques prèvies efectuada entre els anys 1833 i 1864, articulades al voltant d'un espai central. Les diferents alçades són d'origen cronològic. El número 5-7 té planta baixa i tres pisos, mentre que el núm. 9 té un pis més. Els elements arquitectònics més remarcables són els safareigs de la planta baixa, relacionats amb l'activitat del tint desenvolupada durant el segle XIX.

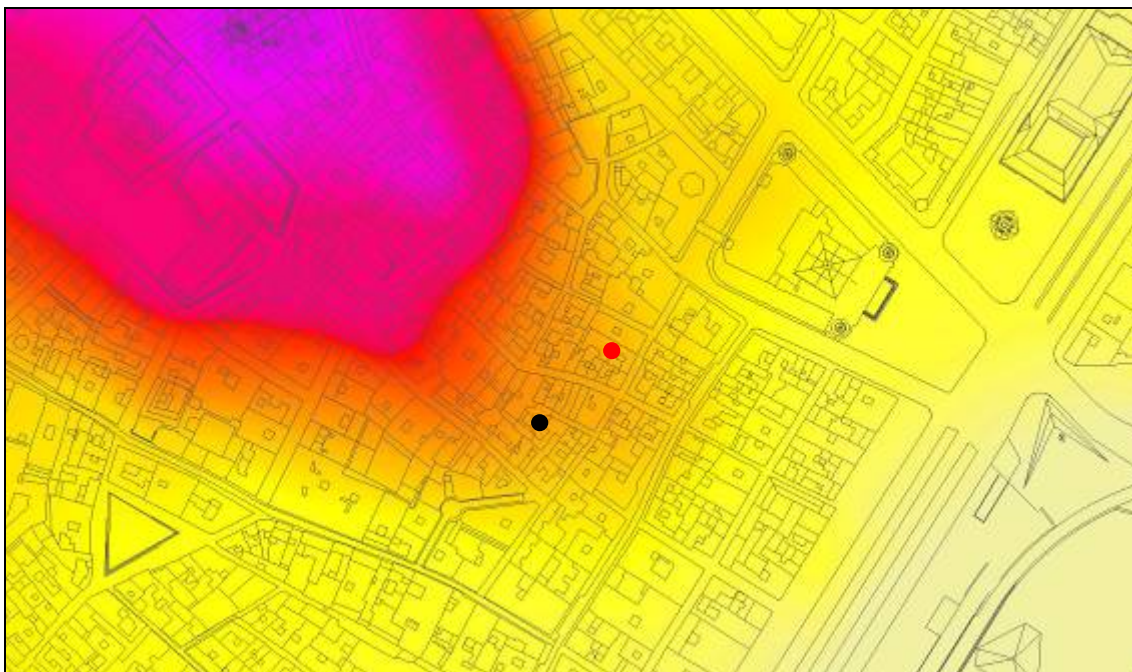
Les estructures i estratigrafia associada documentada en la present intervenció es poden vincular a 4 fase cronològiques: època romana (amb tres subfases: altimperial, baiximperial i tardorromà/altmedieval), baixmedieval, moderna i contemporània.

Època romana

L'estructura més antiga documentada d'aquest període es tracta del paviment d'argiles depurades **UE 1021**. Aquest paviment es posa directament sobre les sorres del litoral i sembla que quedà obsolet a durant la segona meitat del segle II dne. Cal relacionar aquest paviment amb tota una sèrie d'estructures molt properes documentades per l'arqueòloga Rebeka García a la finca nº 17-19 del carrer d'en Gignàs durant la intervenció **091/06**. García documentà un mur d'*opus vittatum* i un paviment d'*opus signinum* no relacionats físicament (s'evidenciaren en diferents sondatges). Segons l'autora el paviment s'amortitzà entre la segona meitat del segle II i el segle IV dne i el mur quelcom més tard, entre els segles IV i V dC.

Malgrat la cronologia del paviment sembla coherent amb el nostre observem que aquestes estructures aparegueren 1 m. més baixes que el paviment que ens ocupa. Mitjançant el model d'elevacions efectuat sobre la base dels Quarterons d'en Garriga elaborat pel Servei d'arqueologia de l'ICUB podem constatar que

aquesta diferència de cotes entre estructures que poden ser cronològicament coetànies es deu a l'existència d'un esperó que es prolonga al sud del *Mons Taber* fins a la zona que ens ocupa, deixant la finca 17-19 del carrer Gignàs a una cota lleugerament més baixa.

Ubicació de la intervenció 025/13 en negre i de la intervenció 091/06 en vermell sobre un model digital d'elevacions efectuat sobre la base dels Quarterons de Garriga i Roca. Font: Servei d'Arqueologia de l'ICUB.

Aquest paviment, que funcionà i quedà amortitzat de manera prèvia a la refortificació de la muralla i l'aixecament del *castellum* s'ha de vincular, possiblement, a una àrea d'emmagatzematge vinculada a l'entorn portuari romà.

D'una segona fase romana, emmarcada entre els segles IV i VI trobem les primeres traces clares de l'urbanització de l'espai que ocupa l'actual finca. Es tracta d'un mur obrat amb tècnica d'encofrat –*opus caementicium*–, **UE 1024**, i una claveguera que passa per sota, **UE 1022**, funcionant junts. De fet en el decurs de la intervenció s'observà com l'encofrat del mur feia un arc de descàrrega per tal de deixar pas lliure a la claveguera. La orientació tant del mur com de la claveguera semblen respondre a les línies del traçat hipodàmic de la ciutat trobant que la claveguera **UE 1022** seria paral·lela a l'orientació del *Decumanus Maximus* al que s'accediria pel Portal de Regomir.

Sembla que al segle V es bastí un nou mur seguint els mateixos eixos que l'anterior. Així, el mur **UE 1015**, es perpendicular i es recolza al **UE 1024**, essent però, de factura molt diferent. Aquest es obrat amb pedres sense escairar lligades amb morter de calç molt pobre de color taronja. Aquesta estructura es pot relacionar per cota i fesomia amb la **UE 20008** de la cala 2 malgrat les petites dimensions de l'espai excavat no van permetre determinar la seva orientació i la seqüència estratigràfica relacionada. Totes aquestes estructures quedaren amortitzades definitivament a mitjans del segle VI dne.

Finalment es registrà una nova estructura emmarcada dins del període tardoromà /altmedieval. Es tracta de les fonamentacions solidàries **UE 1006** i **UE 1008**. Aquestes, com s'ha dit, només es conservaven a nivell de fonamentació, sense part aèria o vista, fet que dificulta la seva lectura. Podem suposar, però, que es tractaria de la fonamentació d'un pilar o columna de sustentació que forçosament a de tenir paral·lels dins la mateixa finca i que es bastiren a partir del segle VI dne.

Època baixmedieval

El període es troba escassament representat, tan sols a partir de la tècnica constructiva d'alguns elements i del *terminus ante quem* que assenyalen les estructures que s'hi recolzen. Es tracta de la fonamentació d'un mur divisor de la finca localitzat al N de la propietat ,**UE 30007**, i la primera fase del mur ubicat al SO de la finca, **UE 20009**, del qual no és possible determinar si es tracta de part dels fonaments, tenint en compte les escasses dimensions de l'espai excavat.

Època moderna

Es correspon a una petita part de la xarxa de sanejament, com és el dipòsit o registre **UE 10003**, i un mur de descàrrega **UE 10008** vinculat probablement amb una reforma d'aquesta mateixa estructura o a la partició de la finca en espais de menors dimensions.

Època contemporània

A aquest període es pot atribuir el retall de funció indeterminada **UE 1003**, localitzat al sondeig del safareig. També a aquest període poden atribuir les clavegueres **UE 10001** i **20001** i la pavimentació dels safarejos **UE 10000**, **20000**

i **30000**. Són el reflex de l'intensiu ús d'aquest espai com a fàbrica de tints durant el segle XIX.

Caldrà esperar noves intervencions arqueològiques que permetin conèixer altres vestigis d'època romana, concretar l'evolució d'aquesta zona propera al *castellum*, determinar la possible vinculació de l'edifici estudiat amb el Palau Reial Menor, i finalment observar amb més detall l'impacte de l'important activitat manufacturera desenvolupada al llarg del segle XIX en aquest indret.

8. BIBLIOGRAFIA

AADD. (1982). *Gran geografia comarcal de Catalunya. Volum 8: El Barcelonès i el Baix Llobregat*. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

AADD. (1993). *Congrés d' història de Barcelona. La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història*. Barcelona. 20, 21, 22 d'octubre de 1993. Volum I. Ponències i Comunicacions.

AADD. (1993). *Anuari d'intervencions arqueològiques a Catalunya : campanyes 1982-1989*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona.

AADD. (1995). *Historia de Barcelona desde su fundación al siglo XXI*. Edicions el Periódico de Catalunya. Barcelona.

AADD. (1997). *Els barris de Barcelona. Vol.1: Ciutat Vella i Eixample*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

AADD. (2003). *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura. Dels palaus a les masies*. Vol. III. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

AINAUD, J.; GUDIOL, J.; VERRIÉ, F. -P. (1947). *Catálogo monumental de España. La ciudad de Barcelona*. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Instituto Diego Velázquez. Madrid.

AMADES, J. (1984). *Històries i llegendes de Barcelona. Passejada pels carrers de la ciutat vella. Volum II*. Edicions 62. Barcelona.

AQUILUÉ, X. (1989). "Terra sigil·lada africana. Un abocador del segle V dC en el fòrum provincial de Tàrraco". *Memòries d'excavació*. 2: 123- 155. Tarragona

BALAGUER, V. (1865). *Las calles de Barcelona*. 2 volums. Barcelona.

BANKS, P. (1992). "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300". *Història de Barcelona. La formació de la Barcelona medieval*. pp.25-71. Enciclopèdia Catalana. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

BANKS, P. (2003). El creixement físic de Barcelona, segles X- XIII. *Quarhis: Quaderns d'Història de la Ciutat de Barcelona*. 8: 11-33. Barcelona.

BARRIENDOS, M. (1993). "Les inundacions al Pla de Barcelona (segles XIV - XIX). Aspectes paleoclimàtics del fenomen". *III Congrés d'història de Barcelona*. vol. I: 275-280.

BATLLORI, A., LLUBIÀ, LL. (1974). *Ceràmica catalana decorada*. Vicens Vives. Barcelona.

BELTRÁN DE HEREDIA, J. (dir.) et ali (2001). *De Barcino a Barcinona (segles I-VII). Les restes arqueològiques de la plaça del Rei de Barcelona*. Institut de Cultura. Museu d'Història de la Ciutat. Ajuntament de Barcelona.

BELTRÁN DE HEREDIA BERCERO, J. (2005). "Las producciones locales e importaciones de cerámica común del yacimiento de la plaza del Rei de Barcelona, entre la época visigoda y el período islámico. Siglos VI-VIII". *Quarhis: Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*. 1: 68-89.

BELTRÁN DE HEREDIA, J.; MIRÓ ALAIX, N. (2010). "El comerç de ceràmica a Barcelona als segles XVI – XVII: Itàlia, França, Portugal, els tallers del Rin i Xina". *Quarhis: Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*. 6: 13-91. Barcelona.

BONIFAY, M. (2004). *Etudes sur la céramique romaine tardive d'Afrique* (BAR International Series 1301). VIII 525. Oxford.

CARANDINI, A. (1997). *Historias en la Tierra. Manual de excavación arqueológica*. Crítica. Barcelona.

CARRERAS y CANDI, F. [1916]. *Geografia General de Catalunya. La ciutat de Barcelona*. Establiment Editorial de Albert Martín. Barcelona.

CAYON, J. R.; CASTAN, C. (1979). *Las monedas españolas desde D. Pelayo (718) a Juan Carlos I (1980)*. Carlos Castan Juan R. Cayon. Madrid.

CERDÀ MELLADO, J. A. (2001). *La ceràmica catalana del segle XVII trobada a la Plaça Gran (Mataró)*. Associació Catalana de Ceràmica Decorada i Terrissa. Barcelona.

CIRICI, A. (1971). *Barcelona pam a pam*. Ed. Teide. Barcelona.

CUBELES BONET, A. (2001). "L'evolució de les actuacions del Consell de Cent en matèria d'urbanisme al segle XIV". *Quarhis. Quaderns d'Història de la Ciutat de Barcelona*. 4: 128-145. Barcelona.

CUBELES BONET, A. (2003). "Poder públic i llançament urbanístic en el segle XIV". *Quarhis. Quaderns d'Història de la Ciutat de Barcelona*. 8: 33-64. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

CUBELES i BONET, A.; PUIG, F. (2004). "Les fortificacions de Barcelona". AADD. *Abajo las murallas!!! 150 anys de l'enderroc de les muralles de Barcelona*. Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

FABRE, J.; HUERTAS CLAVERIA, J. M. (1977). *Tots els barris de Barcelona*. Vol. VII: Els polígons (2) i el Districte Cinquè. Edicions 62. Barcelona.

FORÉS, C.; TORRES, D. (2010). "Carrer Ataülf, 11". *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2008*: 77. Muhba. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

FUGUET SANS, J. (1982). "La Comanda Templera de Palau a Barcelona". A: AA. VV. *Catalunya romànica. Vol. XX. El Barcelonès. El Baix Llobregat*. 233-236. *El Maresme*. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

GALERA, M., ROCA, F., TARRAGÓ, S. (1982). *Atles de Barcelona*. Segles XVI-XX. Publicacions del COAC. Barcelona.

GARCIA ESPUCHE, A.; GUÀRDIA BASSOLS, M. (1986). *Espai i societat a la Barcelona preindustrial*. Edicions de la Magrana. Barcelona.

GINER, V. (2010). "Carrer Ataülf, 11". *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2009*: 128. Muhba. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

GRANADOS, O. (1976). "Estudios de arqueología romana barcelonesa: la Puerta Decumana o del Noroeste". *Pyrenae. Crónica arqueológica*. 12: 157-171. Universitat de Barcelona. Barcelona.

GRANADOS, O. (1982). "El pla de Barcelona i la seva Història". *Actes del 1er Congrés d'Història del Pla de Barcelona*. Institut Municipal d'Història. Barcelona.

GRANADOS, O. (1991). "Estructura urbana de la ciutat romana". *Història de Barcelona*. Volum 1. Dirigida per SOBREQUÉS, J. Enciclopèdia Catalana Barcelona.

GUÀRDIA, M., ESPUCHE, A. (2002). "Consolidació d'una estructura urbana". AADD. *La ciutat consolidada (segles XIV- XV)*. pp. 35-72. Enciclopèdia Catalana. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

GUÀRDIA, M., ESPUCHE, A. (2002). "Estructura urbana". AADD. *Barcelona dins la Catalunya Moderna (segles XVI i XVIII)*. pp. 42-101. Enciclopèdia Catalana. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

HARRIS, E. C. (1990). *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica. Barcelona.

LLORENS, J. (1977). *Plats i pots de ceràmica catalana. Segles XV al XVIII*. Ed. Altès S.L. Barcelona.

MARTÍN, J., OLCINA, J. (coords.)(2001). *Climas y tiempos de España*. El libro universitario. Alianza Editorial. Madrid.

MESQUIDA, M. (1998). "La producción alfarera de Paterna en la primera mitad del siglo XVI", *2as Jornadas de ceràmica medieval e pós-medieval. Métodos e resultados para o seu estudo*: 267- 281. Câmara Municipal de Tondela. Tondela.

MESQUIDA, M. (2001). *La ceràmica dorada. Quinientos años de su producción en Paterna*. Ajuntament de Paterna. Paterna.

MESQUIDA, M. (2002). *La vajilla azul en la cerámica de Paterna*. Ajuntament de Paterna. Paterna.

PALET, J. M. (1994). *Estudi territorial del Pla de Barcelona: Estructuració i evolució del territori entre l'època íbero-romana i l'altmedieval segles II-I aC.-S.X-XI d.C. Estudis i Memòries d'Arqueologia de Barcelona*. Núm. 1. Centre d'Arqueologia de la Ciutat. Institut de Cultura. Barcelona.

PARERA, M. (1996). "Materials per a l'estudi de la ceràmica de Barcelona decorada en blau (segles XIV- XVI). *Jornades d'Estudis Històrics Locals*. 125-146.

PIQUER, E. (1982). "Castells, fortificacions i edificacions civils del Barcelonès anteriors al 1300. Castell del Regomir". AADD. *Catalunya romànica*. Vol. XX. *El Barcelonès. El Baix Llobregat. El Maresme*: 59. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

PLADEVALL, A. (1982). "Barcelona i el Barcelonès". *Gran geografia comarcal de Catalunya*. Volum 8. El Barcelonès i el Baix Llobregat. Dirigida per CARRERAS, J. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. pp.11-14.

PORCEL BEDMAR, M. (2001). "Reaprovechamiento de materiales de construcción en la Barcelona gótica". *Quaderns d'Història*. 5: 9-18. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

PUIG, F. (1999). "Ciutat i muralla de Bàrcino". AADD. *Del romà al romànic. Història, art i cultura de la Tarraconense mediterrània entre els segles IV i X*: 84-86. Enciclopèdia Catalana, S. A. Barcelona.

PUIG, F.; RODÀ, I. (2007). "Las murallas de Barcino. Nuevas aportaciones al conocimiento de la evolución de sus sistemas de fortificación", *Murallas de ciudades romanas en el occidente del Imperio* (Lugo, 2005), pp. 597-630.

RIBA ARDERIU, O. (1993). "Assaig sobre la geomorfologia medieval de la ciutat vella de Barcelona". *III Congrés d'Història de Barcelona. Ponències i Comunicacions. La ciutat i el seu territori. Dos mil anys d'Història. Balanç*

historiogràfic d'una dècada. Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal d'Història.

SAYOS, C. (2011). "Carrer Ataülf, 7". *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2010*: 88. Muhba. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

SOLE SABARIS, L. (1963). "Ensayo de interpretación del Cuaternario Barcelonés". *Miscelanea Barcilonensia*. vol. II. pp. 7-54. Barcelona.

TATJER, M. (2009). "La industria del hielo en la ciudad de Barcelona: la fábrica de La Siberia 1908-1970". *Historia Contemporánea*. 39: 513-540. Universitat del País Basc.

TELESE COMPTE, A. (1991). *La vaixella blava catalana de 1570 a 1670. Repertori, catalogació i proposta per a la seva nomenclatura*. Investigació bibliogràfica sobre la pisa hispànica. Barcelona.

Netgrafia

Carta Arqueològica de Barcelona: <http://cartaarqueologica.bcn.cat/>

9. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

Cal tenir en compte que aquells estrats que no s'han excavat, i que per tant només es disposa de la cota superior, el sistema de fitxes dóna per defecte la cota 0,00 per a la cota inferior. Cal doncs, que no es doni valor real a aquesta informació, ja que la cota inferior, òbviament és desconeguda..

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13				U.E.: 1001	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva			Definició: Paviment		
Composició Geològica: Pedres					
Composició Orgànica:					
Composició Artificial: Material de construcció, Morter					
Color: Blanc		Cota Superior: 8,45 (en metres)		Cota Inferior: 7,70 (en metres)	
Amplada: 0,00 (en metres)		Longitud: 0,00 (en metres)			
Relacions Físiques: Cobreix a: 1002-1004-1006-1008					
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)			Datació: s. XIX		
Interpretació: Paviment del safareig i preparació.					

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13				U.E.: 1002	
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell			Definició: Anivellament		
Textura: Argilosa			Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Pedres					
Composició Orgànica: Carbons					
Composició Artificial: Ceràmica					
Color: Marró fosc		Cota Superior: 0,00 (en metres)		Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1009 És cobert per: 1001 És tallat per: 1003-1005-1007					
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)			Datació: s. VI		
Interpretació:					

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13				U.E.: 1003	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall			Definició: Retall indeterminat		
Cota Superior: 7,70 (en metres)		Cota Inferior: 6,92 (en metres)			
Relacions Físiques: Talla a: 1002-1009 És farcit per: 1004					
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)			Datació: s. XVIII		
Interpretació: Retall indeterminat localitzat sota el tall del sondeig.					

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1004
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Farciment		
Textura: Argil-lsorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Pedres, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica, Material de construcció			
Color: Marró fosc	Cota Superior: 7,70 (en metres)	Cota Inferior: 6,92 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 1001 Farceix a: 1003			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació: s. XVIII	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1005
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació		
Cota Superior: 7,70 (en metres)	Cota Inferior: 6,50 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 1002-1009-1010 És farcit per: 1006-1011			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació: s. VI	
Interpretació: Rasa de fonamentació per bastir UE 1006.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1006
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Fonamentació		
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter			
Color: Taronja	Cota Superior: 7,70 (en metres)	Cota Inferior: 6,50 (en metres)	
Amplada: 0,75 (en metres)	Longitud: 0,75 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 1001 Farceix a: 1005 Se li lliura: 1008			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació: s. VI	
Interpretació: Fonamentació de pilar o columna?			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1007
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior: 7,70 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)	
Relacions Físiques: Talla a: 1002-1009 És farcit per: 1008-1011		
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)	Datació: s. VI	
Interpretació:		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1008
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Fonamentació	
Composició Geològica: Pedres		
Composició Orgànica:		
Composició Artificial: Morter		
Color: Taronja	Cota Superior: 7,70 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)
Amplada: 0,44 (en metres)	Longitud: 1,10 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 1001 Farceix a: 1007 És lliura a: 1006		
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)	Datació: s. VI	
Interpretació: Reforç aplicat a l'estructura UE 1006.		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1009
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament	
Textura: Argil-lsorrenca	Consistència: Compacta	
Composició Geològica: Argiles		
Composició Orgànica:		
Composició Artificial: Ceràmica, Runa		
Color: Gris fosc	Cota Superior: 7,32 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)
Relacions Físiques: Cobreix a: 1010 És cobert per: 1002 És tallat per: 1003-1005-1007		
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)	Datació:	
Interpretació:		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1010
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Abandonament		
Textura: Sorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica, Runa			
Color: Marró clar	Cota Superior: 7,10 (en metres)	Cota Inferior: 6,90 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1013-1012-1024-1015 És cobert per: 1009 És tallat per: 1005			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1011
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Farciment		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica, Morter			
Color: Marró fosc	Cota Superior: 0,00 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Farceix a: 1005-1007			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Farceix la rasa de fonamewntació UE 1055 i UE 1007.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1012
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Farciment		
Textura: Argil-lorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica: Carbons, Cendres			
Composició Artificial: Ceràmica, Runa			
Color: Gris clar	Cota Superior: 6,90 (en metres)	Cota Inferior: 5,80 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 1010 És tallat per: 1025 Farceix a: 1026			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1013
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Abandonament		
Textura: Sorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica, Runa			
Color: Belge	Cota Superior: 6,96 (en metres)	Cota Inferior: 6,50 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1014 És cobert per: 1010 És tallat per: 1026 És lliura a: 1024			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1014
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Nivell d'ús		
Textura: Sorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Runa			
Color: Gris	Cota Superior: 6,70 (en metres)	Cota Inferior: 6,40 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1022-1018 És cobert per: 1013 És tallat per: 1026-1023			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Nivell que funcionaria amb el mur UE 1024.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1015
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Mur		
Composició Geològica: Argiles, Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Taronja	Cota Superior: 7,20 (en metres)	Cota Inferior: 6,90 (en metres)	
Amplada: 0,53 (en metres)	Longitud: 1,93 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 1010 Farceix a: 1025			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Restes d'un mur molt malmés de pedres lligades amb argila.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1016
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació		
Cota Superior: 0,00 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 1018-1019-1020 És farcit per: 1022			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Rasa de fonamentació per bastir claveguera UE 1022.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1017
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Abandonament		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Marró fosc	Cota Superior: 6,40 (en metres)	Cota Inferior: 6,20 (en metres)	
Relacions Físiques: És lliura a: 1022			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Nivell que suposa l'amortització de la claveguera UE 1022.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1018
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica, Runa			
Color: Gris clar	Cota Superior: 6,30 (en metres)	Cota Inferior: 6,18 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1019 És cobert per: 1014 És tallat per: 1026-1023-1016			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1019
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Sorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Gris	Cota Superior: 6,18 (en metres)	Cota Inferior: 6,10 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1020 És cobert per: 1018 És tallat per: 1026-1016			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 1020
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica: Carbons			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Marró clar	Cota Superior: 6,10 (en metres)	Cota Inferior: 6,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 1021 És cobert per: 1019 És tallat per: 1026-1016			
Fase Cronològica: Món romà altimperial (I-III)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1021	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Paviment	
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Vermell	Cota Superior: 6,00 (en metres)	Cota Inferior: 5,86 (en metres)	
Amplada: 0,00 (en metres)	Longitud: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 1020 És tallat per: 1026			
Fase Cronològica: Món romà altimperial (I-III)		Datació:	
Interpretació: Paviment d'ariles amb restes de calç de color blanc.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1022	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Claveguera	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter, Pedra treballada			
Color: Blanc	Cota Superior: 6,42 (en metres)	Cota Inferior: 6,00 (en metres)	
Amplada: 1,00 (en metres)	Longitud: 1,40 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 1014 Farceix a: 1016 Se li lliura: 1024-1017			
Fase Cronològica: Món romà republicà (III ane-I ane)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1023	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior: 6,50 (en metres)	Cota Inferior: 6,20 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 1014-1018 És farcit per: 1024			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Rasa de fonamentació per bastir mur UE 1024.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1024	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Blanc	Cota Superior:	7,10 (en metres)	Cota Inferior: 6,20 (en metres)
Amplada: 0,50 (en metres)		Longitud: 2,37 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 1010 Farceix a: 1023 És lliura a: 1022 Se li lliura: 1013			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Obrat amb tècnica d'opus caementicium.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1025	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior:	7,20 (en metres)	Cota Inferior:	6,90 (en metres)
Relacions Físiques: Talla a: 1012 És farcit per: 1015			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Rasa de fonamentació per bastir mur UE 1015.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 1026	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Retall indeterminat	
Cota Superior:	6,90 (en metres)	Cota Inferior:	5,81 (en metres)
Relacions Físiques: Talla a: 1013-1014-1018-1019-1020-1021 És farcit per: 1012			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Retall irregular amb una cubeta en un dels angles del sondeig.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10000	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Morter, Pedra treballada			
Color: Blanc	Cota Superior:	8,05 (en metres)	Cota Inferior: 7,85 (en metres)
Amplada: 0,00 (en metres)		Longitud: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques:			
Cobreix a: 10001-10002			
És solidària amb: 10009			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10001	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Claveguera	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Blanc	Cota Superior:	7,85 (en metres)	Cota Inferior: 7,30 (en metres)
Amplada: 0,75 (en metres)		Longitud: 0,80 (en metres)	
Relacions Físiques:			
Cobreix a: 10003			
És cobert per: 10000			
Farceix a: 10007			
És farcit per: 10002			
És solidària amb: 10009			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 10002
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Farciment		
Textura: Sorrenca	Consistència: Solta		
Composició Geològica: Sorres			
Composició Orgànica: Matèria en descomposició			
Composició Artificial: Metall			
Color: Negre	Cota Superior: 7,85 (en metres)	Cota Inferior: 7,45 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 10000 Farceix a: 10001			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 10003
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Dipòsit		
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter, Pedra treballada			
Color: Taronja	Cota Superior: 7,30 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Amplada: 0,65 (en metres)	Longitud: 0,65 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 10001-10010 Farceix a: 10006 És lliura a: 10008 Se li lliura: 10004 És solidària amb: 10010			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 10004
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Farciment		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Solta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Gris	Cota Superior: 7,30 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: És tallat per: 10007-10011 És lliura a: 10003-10008			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 10005
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Altres		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Marró fosc	Cota Superior: 7,33 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: És tallat per: 10006-10007			
Fase Cronològica: Indeterminada		Datació:	
Interpretació: No excavat.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 10006
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació		
Cota Superior: 7,30 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 10005 És farcit per: 10003			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10007
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior: 7,85 (en metres)	Cota Inferior: 7,30 (en metres)	
Relacions Físiques: Talla a: 10004-10005 És farcit per: 10001		
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)	Datació:	
Interpretació:		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10008
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Altres	
Composició Geològica:		
Composició Orgànica:		
Composició Artificial: Material de construcció, Morter		
Color: Blanc	Cota Superior: (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)
Amplada: 0,00 (en metres)	Longitud: 0,70 (en metres)	
Relacions Físiques: Se li lliura: 10003-10004-10009		
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)	Datació:	
Interpretació: Arc de descàrrega.		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10009
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Fonamentació	
Composició Geològica:		
Composició Orgànica:		
Composició Artificial: Material de construcció, Morter		
Color: Blanc	Cota Superior: 8,05 (en metres)	Cota Inferior: 7,68 (en metres)
Amplada: 0,35 (en metres)	Longitud: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Farceix a: 10011 És lliura a: 10008 És solidària amb: 10000-10001-10010		
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)	Datació:	
Interpretació: Banqueta del safareig.		

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10010	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Blanc	Cota Superior:	7,35 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)
Amplada: 0,00 (en metres)		Longitud: 0,50 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 10003 És solidària amb: 10003-10009			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Línia divisòria de la finca pel costat del núm. 3 del carrer de Riudarenes.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 10011	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior:	8,05 (en metres)	Cota Inferior:	7,68 (en metres)
Relacions Físiques: Talla a: 10004 És farcit per: 10009			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Rasa de fonamentació de la banquetta del safareig.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20000	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter, Pedra treballada			
Color: Blanc	Cota Superior:	8,28 (en metres)	Cota Inferior: 7,50 (en metres)
Amplada: 0,00 (en metres)		Longitud: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 20001-20002			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Paviment i preparació del safareig meridional.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20001	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Claveguera	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Blanc	Cota Superior:	8,12 (en metres)	Cota Inferior: 7,48 (en metres)
Amplada: 0,75 (en metres)	Longitud:	0,85 (en metres)	
Relacions Físiques:			
Cobreix a: 20006-20009			
És cobert per: 20000			
És farcit per: 20002			
És lliura a: 20006			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Planta en L.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20002	
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell		Definició: Farciment	
Textura: Argil-losorrenca		Consistència: Solta	
Composició Geològica: Argiles, Pedres, Sorres			
Composició Orgànica: Matèria en descomposició			
Composició Artificial:			
Color: Negre	Cota Superior:	8,12 (en metres)	Cota Inferior: 7,82 (en metres)
Relacions Físiques:			
És cobert per: 20000			
Farceix a: 20001			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20003	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior:	8,12 (en metres)	Cota Inferior:	7,48 (en metres)
Relacions Físiques:			
Talla a: 20004-20009			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Planta en L.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 20004
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Argilosa	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica: Matèria en descomposició			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Gris fosc	Cota Superior: 7,48 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 20005-20008 És tallat per: 20003-20007 És lliura a: 20009			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació: Segle XVII. Orles diverses	
Interpretació: Alt grau d'humitat.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 20005
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Sorrenca	Consistència: Solta		
Composició Geològica: Sorres			
Composició Orgànica: Carbons, Matèria en descomposició			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Gris fosc	Cota Superior: 7,10 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 20004 És lliura a: 20008			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: Matisos de color marró. No exhaurit. Àmfora africana. No exhaurit.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20006	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter, Pedra treballada			
Color: Blanc	Cota Superior: 7,76 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)	
Amplada: 0,30 (en metres)	Longitud: 0,85 (en metres)		
Relacions Físiques: Cobreix a: 20008 És cobert per: 20001 Farceix a: 20007 És lliura a: 20009 Se li lliura: 20001			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació:	
Interpretació: Amplada màxima observada.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20007	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior: 7,76 (en metres)	Cota Inferior: 7,10 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 20004-20008 És farcit per: 20006			
Fase Cronològica: Època moderna (XVI-XVIII)		Datació: Segle XVIII	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20008	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica: Argiles, Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial:			
Color: Gris	Cota Superior: 7,08 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Amplada: 0,40 (en metres)	Longitud: 0,50 (en metres)		
Relacions Físiques: És cobert per: 20004-20006 És tallat per: 20007 Se li lliura: 20005			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 20009	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Metall			
Color: Taronja	Cota Superior:	7,48 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)
Amplada: 0,12 (en metres)		Longitud: 0,50 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 20001 És tallat per: 20003 Se li lliura: 20004-20006			
Fase Cronològica: Baix medieval (XIII-XV)		Datació:	
Interpretació: Possible fase baximedieval de la divisòria de la finca pel costat SO.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30000	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Paviment	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter, Pedra treballada			
Color: Blanc	Cota Superior:	8,28 (en metres)	Cota Inferior: 8,00 (en metres)
Amplada: 0,00 (en metres)		Longitud: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: Cobreix a: 30001 És cobert per: 30006 És lliura a: 30004-30007			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Paviment de la cantonada NE del pati.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30001	
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell		Definició: Anivellament	
Textura: Argil-lsorrenca		Consistència: Compacta	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica: Carbons, Fauna			
Composició Artificial: Ceràmica, Material de construcció, Morter			
Color: Marró fosc	Cota Superior:	8,00 (en metres)	Cota Inferior: 7,48 (en metres)
Relacions Físiques: Cobreix a: 30002 És cobert per: 30000 És tallat per: 30005 És lliura a: 30007			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30002	
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell		Definició: Anivellament	
Textura: Cendrosa		Consistència: Compacta	
Composició Geològica: Argiles			
Composició Orgànica: Carbons, Cendres			
Composició Artificial: Ceràmica			
Color: Marró fosc	Cota Superior:	7,48 (en metres)	Cota Inferior: 6,98 (en metres)
Relacions Físiques: Cobreix a: 30003 És cobert per: 30001 És tallat per: 30005-30008			
Fase Cronològica: Baix medieval (XIII-XV)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 30003
Tipus d'U.E.: Estrat/nivell	Definició: Anivellament		
Textura: Argil-losorrenca	Consistència: Compacta		
Composició Geològica: Argiles, Sorres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció			
Color: Marró clar	Cota Superior: 6,98 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Relacions Físiques: És cobert per: 30002 És tallat per: 30005-30008			
Fase Cronològica: Món romà baiximperial (III-VII)		Datació:	
Interpretació: No exhaurit.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 30004
Tipus d'U.E.: Estructura positiva	Definició: Mur		
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Blanc	Cota Superior: 0,00 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Amplada: 0,00 (en metres)	Longitud: 1,20 (en metres)		
Relacions Físiques: Farceix a: 30005 És lliura a: 30007 Se li lliura: 30000			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13			U.E.: 30005
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall	Definició: Rasa de fonamentació		
Cota Superior: 0,00 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 30001-30003-30002 És farcit per: 30004			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30006	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica:			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Gris	Cota Superior: 8,60 (en metres)	Cota Inferior: 8,00 (en metres)	
Amplada: 0,40 (en metres)	Longitud: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Cobreix a: 30000 És lliura a: 30007			
Fase Cronològica: Època contemporània (XIX-XXI)		Datació:	
Interpretació: Pertany a la banquetta que envolta el safareig N.			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30007	
Tipus d'U.E.: Estructura positiva		Definició: Mur	
Composició Geològica: Pedres			
Composició Orgànica:			
Composició Artificial: Material de construcció, Morter			
Color: Taronja	Cota Superior: 8,00 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)	
Amplada: 0,00 (en metres)	Longitud: 1,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Farceix a: 30008 Se li lliura: 30000-30001-30004-30006			
Fase Cronològica: Baix medieval (XIII-XV)		Datació:	
Interpretació:			

Nom Jaciment/Codi: C/ RIUDARENES, 5-7-9 BCN. CODI: 025/13		U.E.: 30008	
Tipus d'U.E.: Estructura negativa/retall		Definició: Rasa de fonamentació	
Cota Superior: 8,48 (en metres)	Cota Inferior: 0,00 (en metres)		
Relacions Físiques: Talla a: 30003-30002 És farcit per: 30007			
Fase Cronològica: Baix medieval (XIII-XV)		Datació:	
Interpretació:			

10. MATERIALS MOBLES

10.1. Inventari

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Int.	Ext.	Int.	Ext.			
1002	1	13106	SF	FIN	MO	AO					
1002	1	13115	VO	FIN	TO	AO					
1002	1	13115	VO	HAY 103	TO	AO				500-575 dC	
1002	1	13115	VO	HAY 91B	TO	AO				380-500 dC	
1002	1	13115	NA	GER	TO	AO					
1002	2	13250	SF	FIN	TO	AO					
1002	1	13250	NA	FIN	TO	AO					
1002	1	13250	VO	SEV	TO	AO					
1002	1	13250	SF	FIN	TO	AO					COMUNA AFRICANA
1002	12	13251	SF	FIN	TL	GR					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1002	1	13251	FO	FIN	TL	GR					
1002	1	13251	FO	FIN	TL	AR					
1002	2	13258	VO	HAY 22	TO	AO					
1002	2	13258	VO	HAY 196	TO	AO					
1002	1	13258	VO	LAMB 10A	TO	AO					
1002	20	13312	SF	AMF	TO	AO					
1002	1	13312	NA	AMF	TO	AO					
1002	1	13312	VO	KEYA 30	TO	AO				350-450	
1002	1	13312	VO	KEYA 26	TO	AO				400-700	SPATHEION
1002	2	13313	SF	AMF	TO	AO					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm.	Frag.	Class.	Def. Fragm.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
								Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1002		1	13313	NA	AMF	TO	AO						
1002		1	13313	VO	AMF	TO	AO						
1002		1	13320	VO	TEN	MA	AO						
1002		1	15000	PS	TAP	TO	AO						SOBRE TÈGULA
1002		1	30000	SF	VIN	VG							
1002		1	50012										
1002	01	1	13115	VO	ATL XLVI, 5	TO	AO					580-600 dC	
1004		1	13250	VO	OLL	TO	GO						
1004		1	13250	SF	OLL	TO	GO						
1004		2	13310	SF	AMF	TO	AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1004	3	13312	SF	AMF	TO	AO					
1004	1	13400	AG	FIN	TO	AO					
1004	1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		MARRÓ
1004	1	14003	BE	FIN	TO	AO			VI	VI	MARRÓ
1004	1	14003	VO	BAC	TO	AO			VI		MARRÓ
1004	1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		VERD
1004	1	14003	VO	MOR	TO	AM			VI	VI	VERD
1004	2	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		MELAT
1004	1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI	VI	MELAT
1004	1	14003	VO	ESC	TO	AO			VI	VI	MELAT

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1004	1	14105	PE	PAT	TO	AO	PI		VI	VI		
1004	1	14121	VO	PAT	TO	AO	PI		VI	VI		
1006	1	13250	VO	OLL	TO	GO						
1006	1	13309	PI	AMF	TO	AO						
1006	1	50012										
1009	1	13100	VO	FIN	TO	AO						
1009	1	13106	VO	DRAG 27	MO	AO						
1009	1	13106	VO	DRAG 33	MO	AO						
1009	1	13106	SF	FIN	MO	AO						
1009	6	13111	SF	FIN	TO	AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions		
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.	
1009	1	13258	VO	OST III 267	TO	AO					II-IIIIdC	
1009	1	13306	NA	AMF	TO	AO						
1009	1	13310	SF	AMF	TO	AO						
1009	8	13312	SF	AMF	TO	AO						
1009	1	13312	VO	AMF	TO	AO						
1009	1	20001	SF	FBI								
1009	6	50012										
1009	1	50015	VO		MO	AO						
1010	1	13106	SF	FIN	TO	AO						
1010	1	13106	VO	DRAG 27	MO	AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1010	2	13106	VO	DRAG 33	MO	AO						
1010	2	13111	SF	FIN	TO	AO						
1010	1	13112	VO	GER	TO	AO						REVISAR
1010	3	13115	VO	HAY 94	TO	AO					400-550	
1010	8	13115	SF	FIN	TO	AO						
1010	1	13115	VO	HAY 104B	TO	AO					570-600	
1010	1	13119	SF	FIN	MO	AO						
1010	1	13119	VO	PER 37A	MO	AO					280-350	
1010	1	13250	FO	FIN	TO	AO						
1010	3	13250	NA	FIN	TO	AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
						Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1010	1	13251	VO	CSS	TL	GR		LL		425 -550/600	TIPUS 1 MACIAS CASSOLA BAIXA
1010	1	13251	VO	CSS	TL	GR				425 -475/600	TIPUS 2 MACIAS CASSOLA BAIXA
1010	7	13258	SF	FIN	TO	AO					
1010	3	13258	SF	CSS	TO	AO					
1010	1	13258	VO	OST III 267	TO	AO					
1010	1	13258	VO	HAY 22	TO	AO					
1010	1	13258	VO	LAMB 10A	TO	AO					
1010	1	13258	VO	LAMB 9	TO	AO					
1010	2	13258	VO	HAY 196	TO	AO					
1010	1	13309	VO	DRES 14	TO	AO					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1010	2	13310	SF	AMF	TO	AO					
1010	3	13312	SF	AMF	TO	AO					
1010	2	13312	NA	AMF	TO	AO					
1010	2	13313	PI	AMF	TO	AO					
1010	2	30000	SF	VIN	VG						
1010	2	50003									VERMELL
1010	2	50003									BLANC
1010	1	50003									FONS VERMELL AMB TAQUES CIRCULARS DE COLOR ROSA
1010	1	50008									
1011	1	13106	SF	FIN	MO	AO					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
						Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1011	1	13111	VO	HAY 8A	MO	AO					75-160 dC	
1011	2	13112	NA	AMF	TO	AO						
1011	1	13112	AR	AMF	TO	AO						
1011	1	13112	VO	KEAY 25.3	TO	AO					300-420	
1011	1	13115	VO	HAY 48B	TO	AO					260-320	
1011	1	13115	VO	HAY 59	TO	AO					320-420 dC	
1011	1	13115	VO	HAY 87	TO	AO					450-550	
1011	1	13121	SF	FIN	MO	AO						
1011	1	13121	SF	FIN	MO	AO		IM				
1011	1	13124	SF	FIN	TO	AR			VI	VI		VERD

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm.	Frag.	Class.	Def. Fragm.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
								Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1011		1	13208	FO	FIN	MO	AO						
1011		1	13250	SF	FIN	TO	AO						
1011		1	13250	SF	FIN	TO	AO						POSSIBLE PASTA ORIENTAL
1011		3	13250	SF	FIN	TO	AO						
1011		2	13250	VO	TAP	TL	GM						
1011		1	13250	SF	FIN	TL	GM						
1011		1	13250	VO	GIB	TO	AO						COMUNA AFRICANA
1011		3	13251	SF	FIN	TL	GR						
1011		1	13251	VO	OLL	TL	GR						
1011		1	13251	VO	CSS	TL	GR						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1011	2	13251	FO	FIN	TL	GR					
1011	1	13251	SF	FIN	TL	GR					
1011	1	13258	VO	OST III	TO	AO				II-III	
1011	1	13258	VO	LAMB 10A	TO	AO					
1011	1	13258	SF	CSS	TO	AO					
1011	2	13258	VO	HAY 196	TO	AO				70-250 dC	
1011	1	13258	VO	HAY 22	TO	AO					
1011	1	13258	SF	CSS	TO	AO					
1011	1	13258	SF	FIN	TO	AO					
1011	1	13258	VO	OST III 342	TO	AO					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
				Pasta	Int.	Ext.	Int.		
1011	1	30000	SF VIN VG						
1011	1	60051							
1012	2	13250	FO FIN TO AO						
1012	1	13250	VO GIB TO AO						
1012	3	13310	NA AMF TO AO						
1012	1	13310	AR AMF TO AO						
1012	1	50003							VERMELL
1012	2	50012							
1013	1	13106	VO DRAG 27 MO AO						
1013	1	13106	VO DRAG 37A MO AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1013	3	13106	SF	FIN	MO	AO					
1013	3	13111	SF	FIN	TO	AO					
1013	1	13111	VO	HAY 3C	TO	AO				100/200	
1013	1	13111	VO	HAY 17	TO	AO				150-250	
1013	1	13111	VO	HAY 16	TO	AO				150-200	
1013	1	13250	SF	FIN	TO	AO					
1013	1	13250	NA	FIN	TO	AO					
1013	1	13250	VO	GER	TO	AO					ANSADA
1013	4	13251	SF	FIN	TO	GR					
1013	1	13251	FO	FIN	TO	GR					

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1013	2	13310	NA	AMF	TO	AO						
1013	1	20002	PS	CLA	FJ							
1017	1	13111	SF	FIN	TO	AO						
1017	1	13111	VO	HAY 17	TO	AO					150-250	
1017	1	13111	VO	HAY 8B	TO	AO					150-200	
1017	1	13200	SF	FIN	MO	AO						
1017	5	13250	SF	FIN	TO	AO						
1017	1	13250	SF	FIN	TO	AO		IM				
1017	1	13257	SF	FIN	TO	AO						
1017	5	13258	SF	FIN	TO	AO						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1017	1	30000	VO	VIN	VG							
1018	5	13106	SF	FIN	MO	AO						
1018	1	13106	PE	FIN	MO	AO						
1018	1	13106	VO	DRAG 24/25	MO	AO						
1018	1	13250	SF	FIN	TO	AO						
1018	1	13250	NA	FIN	TO	AO						
1018	1	13250	VO	GER	TO	AO						
1018	1	13251	VO	OLL	TL	GR						SIMILAR A MACÍAS 1
1018	1	13258	VO	HAY 196	TO	AO						
1018	1	13258	VO	ATL CVIII	TO	AO					F. IV-V dC	

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
1018	1	13310	VO	DRES 2-4	TO	AO						
1018	2	13312	SF	AMF	TO	AO						
1019	3	12053	SF	FIN	TO	AR						
1019	1	12053	VO	TAP	TO	AO						
1019	1	13106	SF	FIN	MO	AO						
1019	1	13106	VO	FIN	MO	AO						
1019	2	13250	SF	FIN	TO	AO						
1019	2	13250	NA	FIN	TO	AO						
1019	1	13251	NA	FIN	TO	AR						
1019	1	13251	SF	FIN	TO	AR			EN	EN		NEGRA

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
						Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1019	1	13258	VO	HAY 22	TO	AO					70-150 dC	
1019	7	13310	SF	AMF	TO	AO						
1019	1	13310	VO	DRES 2-4	TO	AO						
1019	1	13310	AR	AMF	TO	AO						
1019	1	13310	NA	AMF	TO	AO						
1019	1	30000	SF	VIN	VG							
1020	1	12053	SF	FIN	TO	AR			EN	EN		NEGRA
1020	5	13104	SF	FIN	MO	AO						
1020	3	13104	VO	ETL 12	MO	AO					-15/20	
1020	1	13104	VO	ETL 17	MO	AO					-15/15	

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
						Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
1020	1	13111	VO	HAY 26	TO	AO					150/200	
1020	2	13151	SF	FIN	MO	AO						
1020	4	13250	SF	FIN	TO	AO						
1020	1	13250	VO	OLL	TO	GO						
1020	1	13250	FO	FIN	TO	AO						PASTA BÈTICA
1020	1	13251	FO	FIN	TO	GR						
1020	1	13251	VO	GER	TO	AR						
1020	4	13309	SF	AMF	TO	AO						
1020	4	13310	SF	AMF	TO	AO						
1020	3	30000	SF	VIN	VG							

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def.	Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
						Pasta	Int.	Ext.	Int.		
10002	6	20006		MON							SENSE NETEJAR
20001	1	13106	SF	FIN	TO	AO			VE	VE	
20001	1	13312	NA		TO	AO				EN	
20001	1	14002	VO	GER	TO	AO					
20001	1	14002	VO	GER	TO	AO		IN			MEANDRES I LINIES PARAL·LELES
20001	1	14002	BR	POA	TO	AO					
20001	2	14003	VO	GIB	TO	AO			VI		VERD
20001	1	14003	PE	FIN	TO	AO				VI	GROC VERD
20001	1	14003	VO	PAT	TO	AO			VI		GROC
20001	1	14003	VO	PAT	TO	AO			VI		

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class.	Def. Fragm.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
							Int.	Ext.	Int.	Ext.		
20001	1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI			
20001	1	14003	VO	FIN	TO	AO			VI	VI		
20001	1	14005	VO	OLL	TO	AR						
20004	1	13312	SF		TO	AO			EN			
20004	1	13312	PI		TO	AO			EN			
20004	1	14002	SF	FIN	TO	AO						
20004	1	14002	VO	FIN	TO	AO						
20004	1	14003	VO	PA	TO	AO			VI			MARRÓ
20004	1	14003	VO	CSS	TO	AO			VI	VI		MARRÓ
20004	1	14003	VO	FIN	TO	AO		IN	VI	VI		MARRÓ, LÍNIES INCISES

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions	
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.
20004	3	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		GROC
20004	1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		VERD
20004	1	14003	VO	OLL	TO	AO			VI		GROC
20004	1	14003	VO	GIB	TO	AO			VI		
20004	1	14005	SF	FIN	TO	GR					
20004	1	14005	SF	FIN	TO	GR					
20004	1	14100	VO	PAT	TO	AO			VI		
20004	1	14100	SF	FIN	TO	AO			VI	VI	
20004	3	14102	SF	FIN	TO	AO			VI		
20004	1	14104	SF	FIN	TO	AO			VI	VI	

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm. Frag.	Class. Fragm.	Def. Tipo	Tècnica	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions		
					Pasta	Int.	Ext.	Int.			Ext.	
20004	1	14200	VO	BOL	TO	AO			VI	VI		
20004	3	60051										
20005	1	13312	SF		TO	AO			EN			
30002	2	13111	SF	FIN	TO	AO			VE	VE		
30002	1	13111	OR	FIN	TO	AO			VE	VE		
30002	1	14002	VO	OLL	TO	AM						
30002	1	14002	SF	FIN	TO	AO						
30002	1	14002	VO	GER	TO	AO						
30002	1	14002	NA	FIN	TO	AO						
30002	1	14004	VO	CSS	MA	GR						

Intervenció arqueològica carrer Riudarenes, 5-7-9 (Ciutat Vella, Barcelona) Codi 025/13

INVENTARI DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

U.E.	Núm.	Frag.	Class.	Def. Fragm.	Tipo	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabats		Cronologia	Observacions
								Int.	Ext.	Int.	Ext.		
30002		1	14100	SF	FIN	TO	AO			VI	VI		
30002	02	1	14304	VO	SEV	TO	AO	PI		VI	VI		LÍNIES I MOTIUS FLORALS. ORIGEN: TUNÍSSIA
30002	01	1	14304	VO	SEV	TO	AO	PI		VI	VI		LÍNIES ORIGEN: TUNÍSSIA
30002		6	60051	OR	FIN	TO	AO						

TAULA CODIS PER A INVENTARI DE MATERIALS ARQUEOLÒGICS

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

11000	Prehistòria	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Coure	13052	campaniana A
11101	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	del Bronze antic	13054	campaniana B
11102	del Bronze mig	13055	campaniana B-oide
11103	del Bronze final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritàna
12001	feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	feno-púnica engalba vermella	13059	imitacions campanianes
12003	feno-púnica engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	no-púnica engalba comuna		
12005	grega d'occident	13100	terra sigillata indeterminada
12050	roja a torn	13101	presigillata
12051	engalba roja	13102	T S precoç
12052	pintada	13103	T S aretina
12053	comuna ibèrica	13104	T S itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13105	T S tardo-itàlica
12055	grollera	13106	T S sudgàl·lica
12056	grans recipients d'emmagatzematge	13107	T S marmorata
13000	Món Clàssic sense determinar	13108	T S clara B
13001	grega indeterminada	13109	T S hispànica tardana
13002	<i>buchero nero</i>	13110	T S hispànica indeterminada
13003	àtica figures negres	13111	T S africana A
13004	àtica figures vermelles	13112	T S africana A/D
13005	àtica vernís negre	13113	T S africana A/C
13006	taller de les petites estampetes	13114	T S africana C
13007	taller de Rhode	13115	T S africana D
13008	taller de Nikia-Ion	13116	T S africana indeterminada
13009	taller de pàteres 3 palmetes radials	13117	imitacions T S hispànica
		13118	T S clara
		13119	T S lucente

13120	paleocristina grisa	13300	àmfora indeterminada
13121	paleocristina ataronjada	13301	àmfora massaliota
13122	<i>late Roman C</i>	13302	àmfora feno-púnica
13123	produccions orientals (corintia)	13303	àmfora ebussitana
13124	vidriada romana	13304	àmfora romana
13125	imitacions clara D	13305	àmfora greco-itàlica
13126	paleocristina pintada	13306	àmfora itàlica
		13307	àmfora gà·lica
13150	parets fines indeterminades	13308	àmfora hispànica
13151	parets fines itàliques	13309	àmfora bètica
13152	parets fines d'Acco	13310	àmfora de la Tarraconense
13153	parets fines sudgà·liques	13311	àmfora lusitana
13154	parets fines "clofolla d'ou"	13312	àmfora africana
13155	parets fines hispàniques	13313	àmfora oriental
13156	imitacions parets fines	13314	suports d'àmfores
		13315	amforiscs
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuita
13201	llàntia grega	13317	taps
13202	llàntia republicana	13318	fragments vasos retallats
13203	llàntia republicana vernís negre	13319	altres accessoris
13204	llàntia imperial	13320	<i>dollia</i>
13205	llàntia imperial de volutes	13321	àmfora rodia
13206	llàntia imperial de disc	13322	àmfora corintia
13207	llàntia africana de canal	13323	àmfora Samos
13208	llàntia africana		
13209	llàntia africana paleocristiana	13400	comuna a torn oxidada d'època indeterminada
13210	llàntia africana ARS	13401	comuna a mà oxidada d'època indeterminada
		13402	comuna a torn reduïda d'època indeterminada
13250	comuna oxidada	13403	comuna a mà reduïda d'època indeterminada
13251	comuna reduïda	13404	comuna oxidada d'època indeterminada
13252	comuna baix-imperial	13405	comuna reduïda d'època indeterminada
13253	comuna engalba blanca	13406	comuna a torn bescuitada indeterminada
13254	comuna engalba negra		
13255	comuna engalba vermella	13500	comuna oxidada medieval
13256	comuna roig pompejà	13501	comuna reduïda medieval
13257	comuna itàlica	13502	comuna bescuitada medieval
13258	comuna africana de cuina		
13259	comuna emporitana oxidada		
13260	comuna de cuina acurada		
13261	imitacions comuna africana		
13262	comuna bescuitada		
13263	ceràmica comuna de Lípari		
13264	ceràmica daurada		
13265	ceràmica eivissenca tardo antiga		
13266	ceràmica de Pantelleria		
13267	ceràmica itàlica tardo antiga		

14000	Món medieval i modern indeterminat	14126	blanca i blava de la cirera
14001	comuna oxidada a mà	14128	blanca i blava Paterna-Manises
14002	comuna oxidada a torn	14129	blanca i groga “orla d’influència del Renaixement”
14003	comuna oxidada vidriada		
14004	comuna reduïda a mà		
14005	comuna reduïda a torn	14200	reflex metàl·lic
14006	comuna reduïda vidriada	14201	reflex metàl·lic producció catalana
		14202	reflex metàl·lic de l’ungla
14050	islàmica indeterminada	14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
14051	islàmica verd-manganès	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
14052	islàmica melada	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
14053	islàmica corda seca total	14206	reflex metàl·lic decoració floral
14054	islàmica corda seca parcial	14207	reflex metàl·lic de fons picat
14055	islàmica esgrafiada	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
14056	islàmica pintada	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14057	islàmica daurada reflex metàl·lic	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14058	islàmica a motlle	14211	reflex metàl·lic i blava
14059	islàmica comuna oxidada	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14060	islàmica comuna reduïda	14213	reflex metàl·lic de Manises
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14214	reflex metàl·lic de Paterna-Manises
14062	islàmica vidrada	14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14100	vidrada blanca	14250	blanca i manganès
14101	blanca i blava	14251	blanca-manganès blau i manganès
14102	blanca i blava de Barcelona	14252	blanca-manganès verd i manganès
14103	blanca i blava catalana	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14104	blanca i blava d’orles diverses	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14105	blanca i blava de la botifarrada	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14106	blanca i blava de l’arracada	14256	blanca-manganès i verd
14107	blanca i blava d’influència francesa	14257	blanca-manganès i polícroma
14108	blanca i blava de la cirereta		
14109	blanca i blava de faixes o cintes	14300	pisa blanca
14110	blanca i blava de la Segarra	14301	pisa decorada
14111	blanca i blava d’Escornalbou	14302	porcellana
14112	blanca i blava de la panotxa	14303	Pickman/Cartuja
14113	blanca i blava regalats	14304	d’importació
14114	blanca i blava de Poblet	14305	maiolica lligur
14115	blanca i blava de sanefa negativa	14306	polícroma
14116	blanca i blava de transició		
14117	blanca i blava amb la Tau		
14118	blanca i blava d’influència de Savona	14400	vaixella segle XX
14119	blanca i blava corbata o palmera		
14120	blanca i blava ditada	15000	material ceràmic no recipient
14121	blanca i blava de blondes		
14122	blanca i blava de Paterna		
14123	blanca i blava de Manises		
14124	blanca i blava de Manises i groga		
14125	blanca i blava de la figueta		

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SN
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
abocador	AB
escòria	ER
pom agafor	AG
broc	BR
orelleta	OR
peu	PE
pivot	PI
bec	BE

Per a llànties:

<i>Infundibulum</i>	IN
Pico (<i>rostrum</i>)	RO
Orla (<i>margo</i>)	MA
Disc	DI
Volutes	VL

3. TIPOLOGIA: Per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta.

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau
H.	Hayes
HALT.	Haltern
HERM.	Hermet
KEAY	Keay

LAMB.	Lamboglia
LAIET.	Laietana
LOPEZ	López Mullor
LUDOW.	Ludowici
M.	Morel
MEZQ.	Mezquiriz
OBER.	Oberaden
OELM.	Oelman
OST.	Ostia
OSW.	Oswald
PALL.	Pallarès
PASC.	Pascual
RIG.	Rigoir
RITT.	Ritterling
SAL.	Salomonson
SPT.	Spitzer

4. FORMA: Per a materials no classificats tipològicament. Bàsicament, ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
bol/vas cilíndric	BCI
bol/vas bitroncocònic	BBT
bol/vas troncocònic	BTR
bol/vas elíptic	BEL
bol/vas globular	BGL
bol/vas globular amb coll	BGC
bol/vas germinat	BGE
bol/vas múltiple	BMU
bol/vas ovoide	BOV
bol/vas perfil en S	BPS
bol/vas semiesfèric	BSE
bol/vas subesfèric o subesfèric de vora exvasada	BSU
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
fragment retallat no perforat	FRN
fragment retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT

plata PLA
suport SOP
tassa TAS

Ceràmica a torn:

Ceràmica grega

Alabastró ALA
Àmfora AMF
Aryballos ARY
Hydria HYD
Kalathos KAL
kratera calze KCA
kratera campana KCP
krateracolumnes KCO
kratera volutes KVO
kylix KYL
lebes LEB
lekythos LEK
oinochoe OIN
pelike PEL
skiphos SKI
stamnos STA
ungüentari bulb UBU
ungüentari fusiforme UFU
ungüentari UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador ABE
ampolla AMP
bací BAC
barral BLN
bol BOL
canalobre CAN
cassola CSS
cassola patina cendrosa CSC
càntir CAT
catúfol CAF
colador COL
copa COP
cossi COS
cremaperfums CRP
cubell CUB
escalfeta ESF
escudella ESC
escudella d'orelletes EOR
fogó FOG
formes amb abocador FAB
formes obertes FOB
formes tancades FTA

forma indeterminada FIN
fruiter FRU
gerra GER
gerreta GET
gerro GRR
gibrell GIB
got GOT
greixonera GRE
guardiola GUA
llàntia cassola i bec pessigat LCB
llàntia peu alt LPA
llàntia piquera LPI
llumanera LLU
menjadora MEN
mesura MES
morter MOR
motlle MOT
motlle sigillata MSG
olla OLL
olla patina cendrosa OPC
orsa ORS
pàtera PTT
plat PAT
plat d'ala PDA
plat/tapadora PTA
plat/tapadora vora fumada PTF
plata PLA
plat tallador PTL
poal POA
pot POT
pot de farmàcia PFA
rentamans REN
safata SAF
saler SLR
salsera SAL
servidora SEV
setrill SET
sitra SIT
suport SOP
suport d'anell SAN
suport rodet SRD
tallador TAL
tapadora TAP
tassa TAS
tenalla TEN
test TES
tinter TIN
tupí TUP
urna URN
xocolatera XOC

Material ceràmic no recipient (codi classificació 15000):

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
dena	DEN
fgura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fragment d'argila indet.	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
màscara	MAS
pes de teler circular	PTC
pes de teler oval	PTO
pes de teler rectangular	PTR
pes de teler indeterminat	PTI
pes de teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
rodet	ROD
tres peus terrisser	TPT
disc circular terrisser	DCT
suport llar de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

4. TÈCNICA

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motlle	MO
motlle cistelleria	MC
ensablada	EN
indeterminada	IN

5. DECORACIÓ

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
aplicació pasta blanca	AL
aplicació pasta roja	AR
aplicació pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impressió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	NP
impresa pinta	LL
impresa punxó	MA
impresa puntillada	MG
impresa raspatllada	MO
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impresió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamellons	MA
mangra	MG
motlle	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
polícroma	PP
pseudoexcisa	PS
rodeta	RO
vernís roig	VR

6. PASTA

grollera	GO
grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO

acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
acurada bescuitada	AB
grollera bescuitada	GB
bescuitada	BE
caolinítica	CA

7. ACABATS

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
esmaltat	EM
espatulat	ES
estriat	ET
marques terrisser	MT
pàtina cendrosa	PC
pentinada	PE
pintat	PI
rugós	RU
<i>strice</i>	ST
vernissat	VE
vidrat	VI

METALL

1. CLASSIFICACIÓ

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro
20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreus de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destral	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
escòria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL
fíbula indeterminada	FBI

fíbula anular	FAN
fíbula d'apèndix caudal	FAC
fíbula de bucla	FBU
fíbula de naveta	FNA
fíbulade pivot	FPV
fíbula doble ressort	FDR
fíbula indígena de colze	FIC
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fil/frag. riscle/anell/braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
globelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

3. TÈCNICA

forja	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. CLASSIFICACIÓ

30000	vidre
30001	pasta vítrea
30002	cristall
30003	escòria

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

3. FORMA

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
amforisc	VAR
barreta	BAR
bol	BOL
camafeu	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'ús funerari	VEF
element d'ús personal	VEP
flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
setrill	SET
ungüentari	UGU
vas	VAS

4. TÈCNICA

realització no definida	VIN
vidre-mosaic	AMP
motlle decorat	VAF
motlle baix relleu	MB
motlle volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. CLASSIFICACIÓ

40000	indeterminat	anell	ANE
40001	sílex	artefacte indeterminat	ATI
40002	quars	artefacte no definit	ATD
40003	jaspi	baix relleu	BAR
40004	granit	bala	BAL
40005	arenisca	bola	BLA
40006	volcànic	braçalet	BRA
40007	micaesquistos	braçalet d'arquer	BÇA
40008	caliça	cassoleta	CTA
40009	marbre	dena	DEN
40010	alabastre	enformador	ENF
40011	conglomerat	escultura	ESC
40012	travertí	figura zoomorfa	FZM
40013	pissarra	figura antropomorfa	FAN
40014	pedres precioses	gresol	GES
40015	minerals	inscripció	INS
40016	fòssils	mà de molí	MMO
40017	rierencs	molí barquiforme	MBA
40018	calcària	molí (roda)	MOL
		morter	MOR
		motlle de fundició	MFU
		peça circular foradada	PCF
		peça circular no perforada	PCN
		pedestal	PED
		penjant	PJA
		placa	PLC
		placa decorada	PDC
		placa foradada	PFD
		punyal	PNY
		sarcòfag	SAR

2. FORMA

pedra tallada no retocada ascla	ASC
pedra tallada no retocada fulla	FLL
pedra tallada no retocada rebuig	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb còrtex	NCO
nucli sense còrtex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina de dors	LDO
pedra retocada làmina retocada	LRE
pedra retocada punta de dors	PDO
pedra retocada punta (retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destal	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC

MATERIALS CONSTRUCCIÓ

1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	ímbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula “mammata”
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots/tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)
50032	rajola polícroma (XVIII- XIX)
50033	rajola polícroma anterior (XVIII)
50034	rajola blanca i blava anterior (XVIII)
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada
50038	totxana

MATÈRIA ORGÀNICA

1. CLASSIFICACIÓ

60000	matèria orgànica general
60001	os
60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològiques
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap agulla o punxó	AGC
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artefacte d'os/petxina/ibori	OPI
artefacte no definit	AND
beiana	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cistelleria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU
dena	DEN
dent decorada	DTD
dent perforada	DTP

diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	ESP
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontissa	FTS
fus	FUS
fusta frag. indet.	FFI
fusta construcció naval	FCO
fusta construcció	FCN
ganxet	GAN
mànec	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag. polida	POP
pinta	PNT
polidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sengnar tallat	UPS

3. TÈCNICA

matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procés de fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

MOSTRES PER A ANÀLISIS

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològica)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C14)

10.2. Dibuix

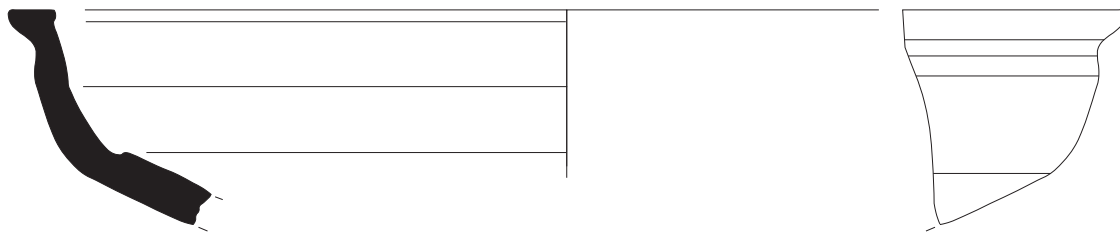
Jaciment: Carrer de Riudarenes, 5-7-9. Barcelona. 025/13

Núm. inventari: 025-13-1002-01

Mides: Ø 30 cm

LÀMINA 1

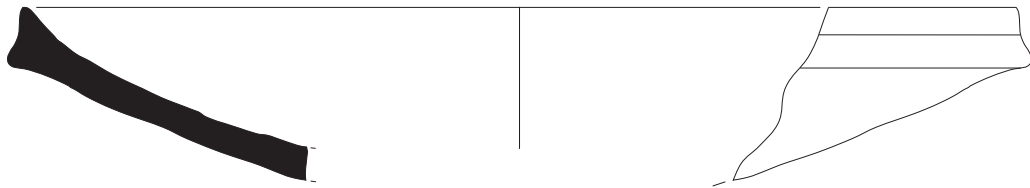
Jaciment: Carrer de Riudarenes, 5-7-9. Barcelona. 025/13

Núm. inventari: 025-13-30002-01

Mides: Ø vora: 38 cm

LÀMINA 2

0 5 cm

Jaciment: Carrer de Riudarenes, 5-7-9. Barcelona. 025/13

Núm. inventari: 025-13-30002-02

Mides: Ø vora: 29 cm

LÀMINA 2

11. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

11.1. Documentació fotogràfica

Inici dels treballs d'obertura de la cala.

Obertura de la cala amb Bobcat.

Paviment i solera del safareig parcialment picat.

Aparició de les estructures UE 1006 i UE 1008 en treure el paviment del safareig.

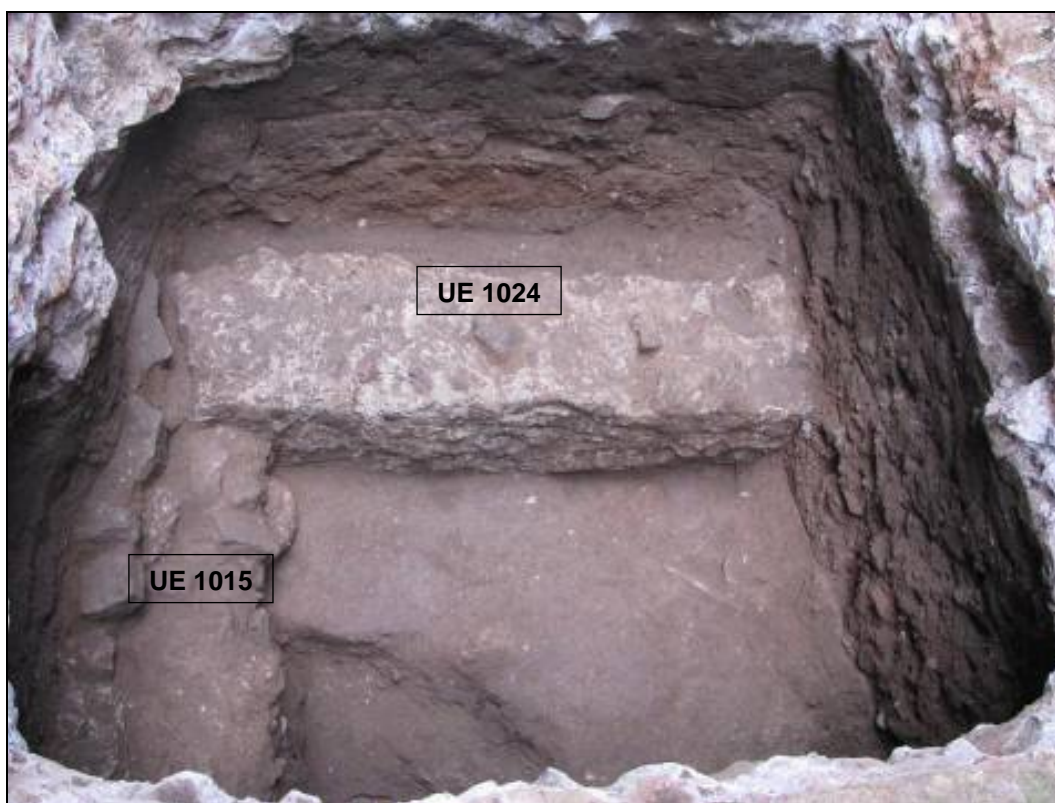
Estructures UE 1006 i UE 1008 dins el sondeig.

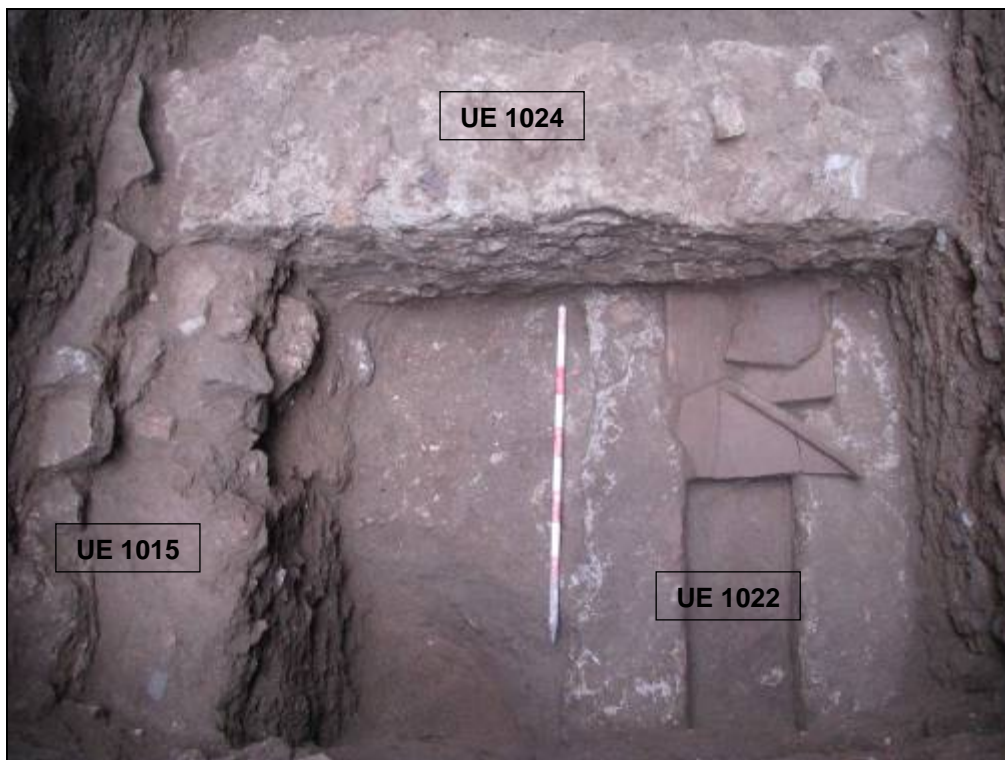
Estructures UE 1006 i UE 1008 dins el sondeig.

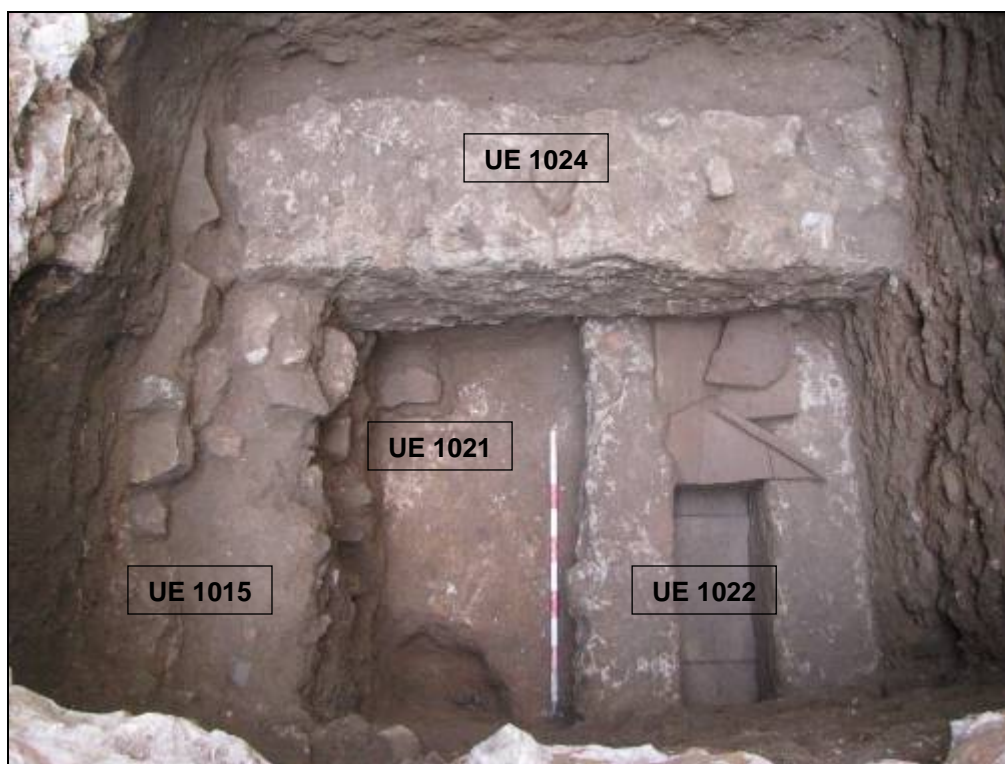
Aparició del mur UE 1024.

Murs UE 1024 i UE 1015.

Murs UE 1024, UE 1015 i claveguera UE 1022.

Murs UE 1024 i UE 1015, claveguera UE 1022 buidada i paviment UE 1021.

Detall de la claveguera UE 1022.

Detall de com el mur UE 1024 es comporta amb la claveguera UE 1022.

Ubicació del sondeig dins el solar.

Cala 1

Claveguera UE 10001. Al fons mur de maons UE 1000.

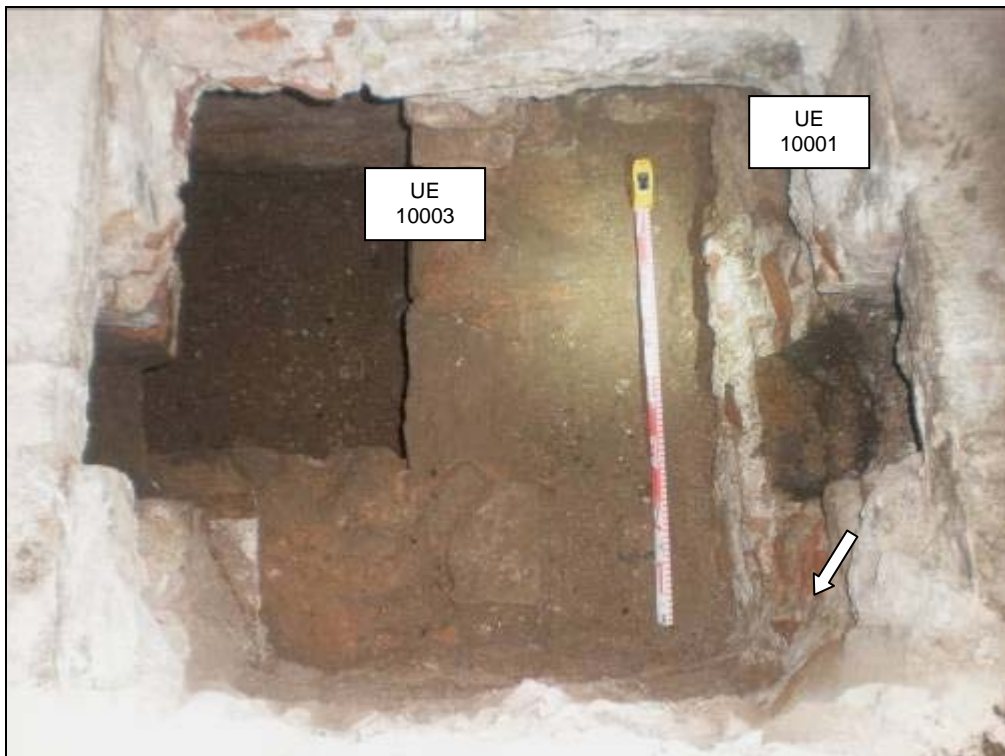
Mur amb arc de descàrrega UE 20000.

Mur N del dipòsit 10003 i arc de descàrrega UE 10008

Mur sud del dipòsit UE 10003 recolzat a l'arc de descàrrega UE10008.

Final de la cala 1.

Perfil sud de la cala 1.

Vista parcial del dipòsit UE 10003. Al fons, arc de descàrrega UE 10008.

Vista parcial del dipòsit UE 10003.

Vista parcial del dipòsit UE 10003. Paret nord fora dels límits de la cala.

Cala 2

Inicial.

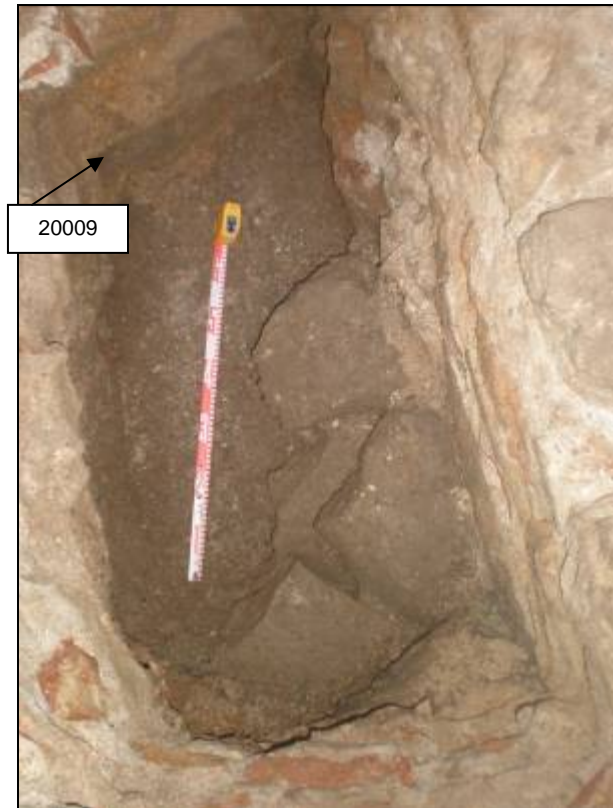
Inicial. Perfil sud-oest.

Eliminació de la cimentació del safareig UE 20000 i de la claveguera UE 20001.

Final.

Estructura UE 20008 i mur UE 20009.

Final. Vista del perfil sud oest.

Cala 3

Inicial

Procés d'excavació de l'estrat UE 30001.

Final. Murs mitgers UE 30004 i UE 30006.

Final. Mur mitger UE 30006.

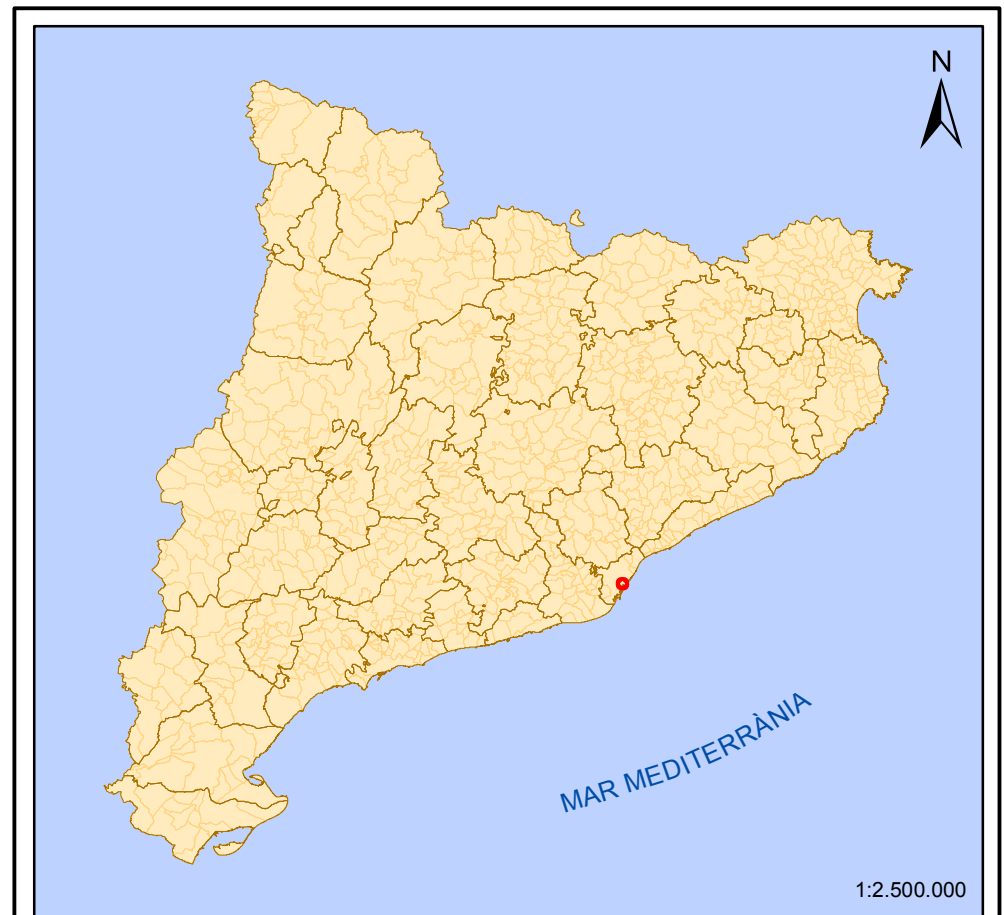

Final. Mur mitger UE 30004.

11.2. Documentació Planimètrica

Intervenció 025/13

LOCALITZACIÓ GEOGRÀFICA

NOM DEL PROJECTE:

INFORME D'AFECTACIÓ DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
AL CARRER RIUDARENES, 5-7-9.
DISTRICTE DE CIUTAT VELLA.
CODI: 025/13.

MUNICIPI:

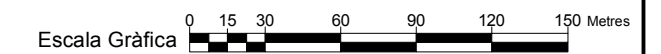
Barcelona

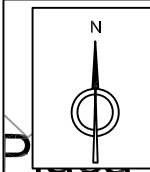
PROVÍNCIA:

Barcelona

Escala Numèrica 1:3.000

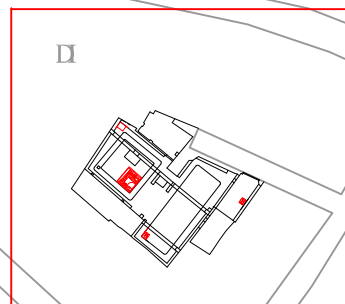
de 12,1
ant Miquel

Carrer de Regomir

Correus i Telègrafs

Carrer de la Fusteria

Plaça d'Antoni

INTERVENCIÓ AL CARRER RIUDARENES, 5-7-9.

Col·legi Calassanci

Plaça
de 6,1
S. Orwell

Carrer Ample

Passeig de Colom

Mare de Déu de la Mercè
i Sant Miquel

INFORME: MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER RIUDARENES, 5-7-9. CIUTAT VELLA, BARCELONA
(CODI: 025/13)

ARQUEÒLEG DIRECTOR:
IÑAKI MORENO EXPÓSITO

PLANIMETRIA:
JOSE IGNACIO JIMÉNEZ

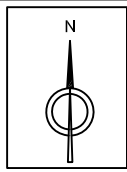
ESCALA NUMÈRICA I GRÀFICA:
1:1000
Original DIN-A3

NOM:
Planol de situació I

DATA:
Abril 2013

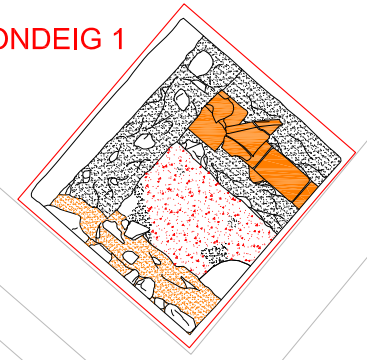
FULL:
02

CALA 3

FONT

SONDEIG 1

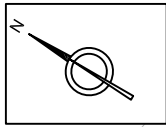

Carrer Riudarenes

CALA 1

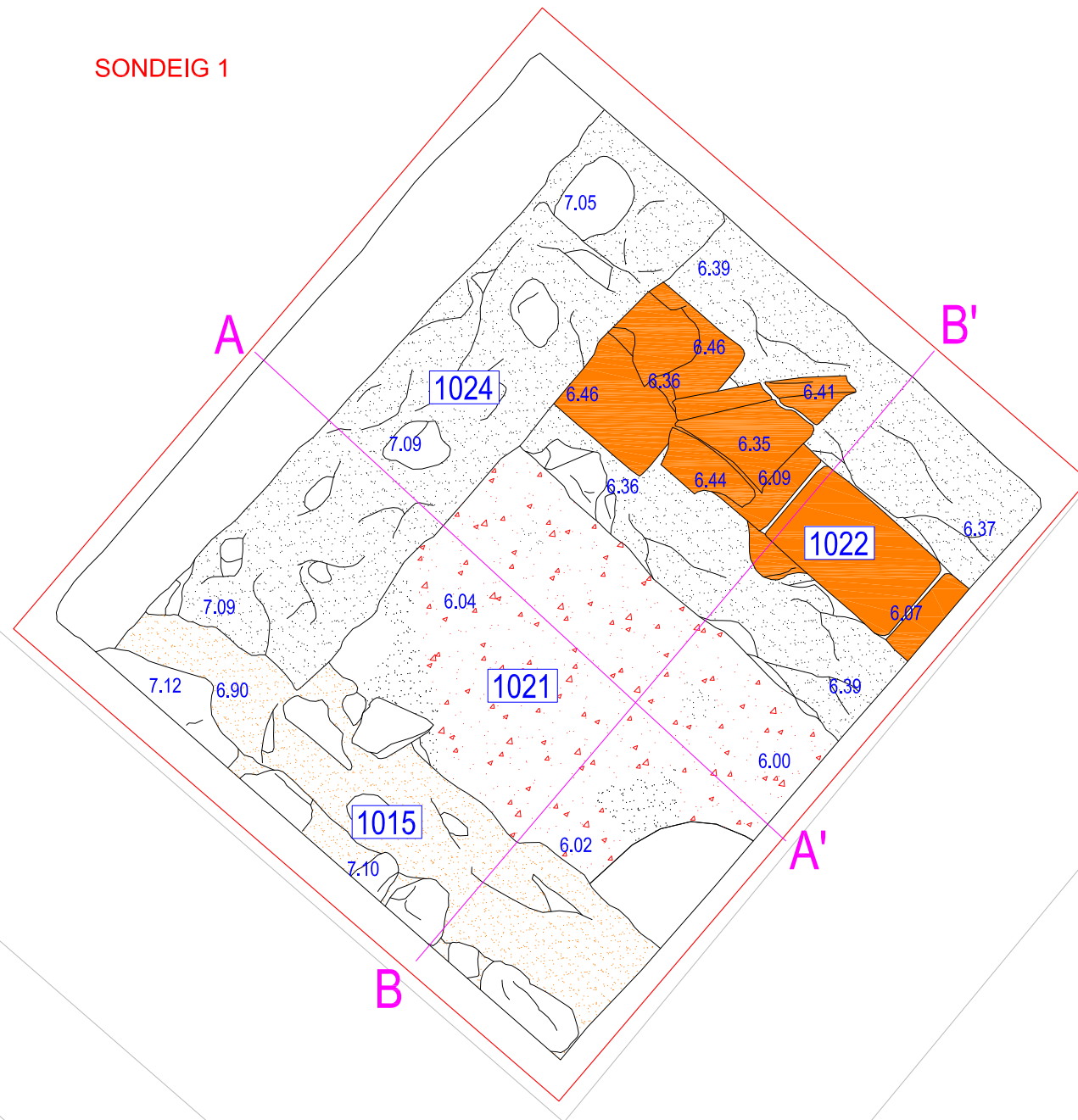
CALA 2

	Morter blanc
	Morter taronja
	Teules
	Paviment d'argiles

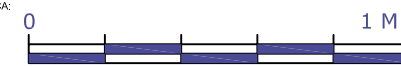

FONT

SONDEIG 1

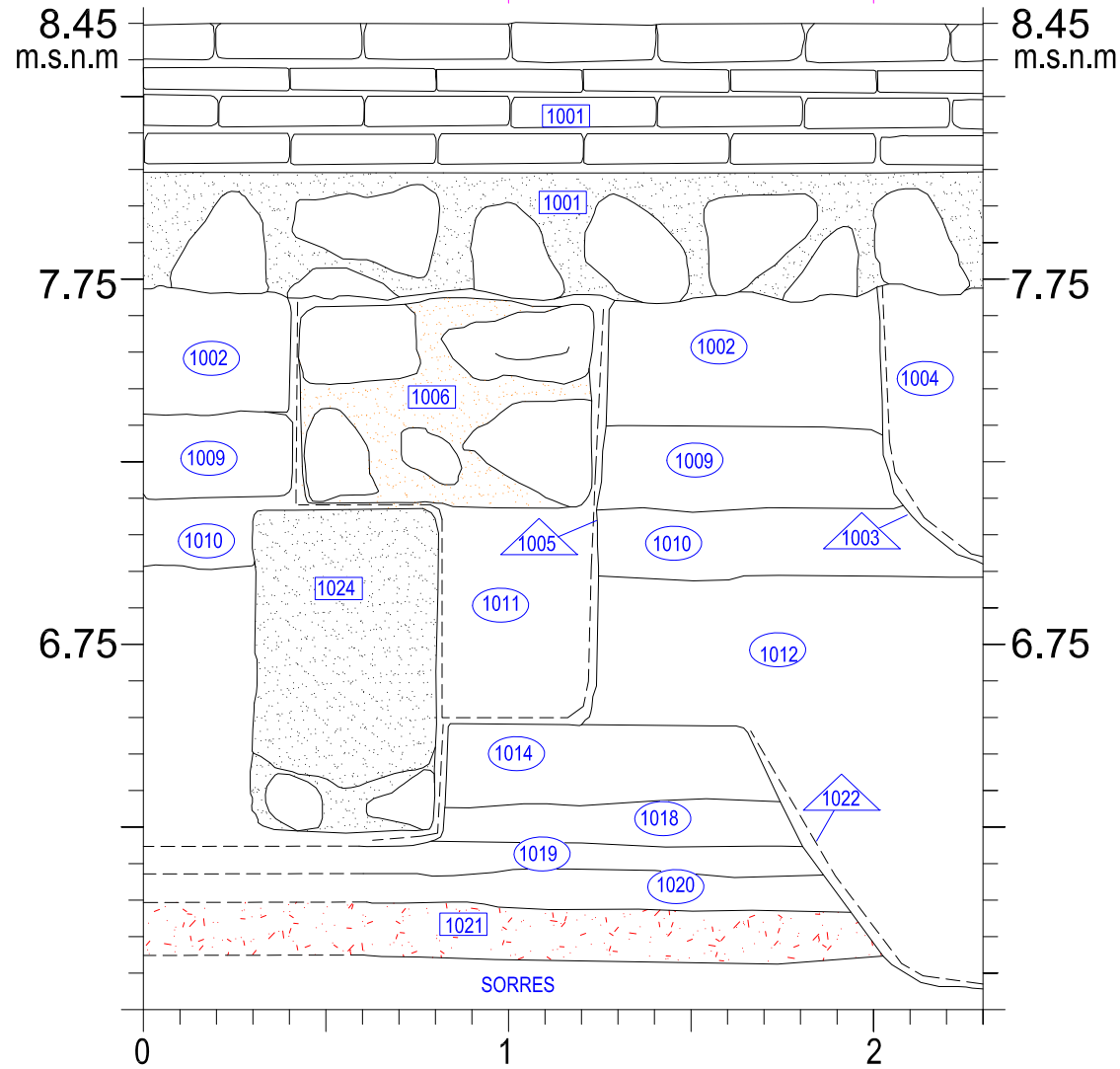
	Morter blanc
	Morter taronja
	Teules
	Paviment d'argiles

Sondeig 1

A

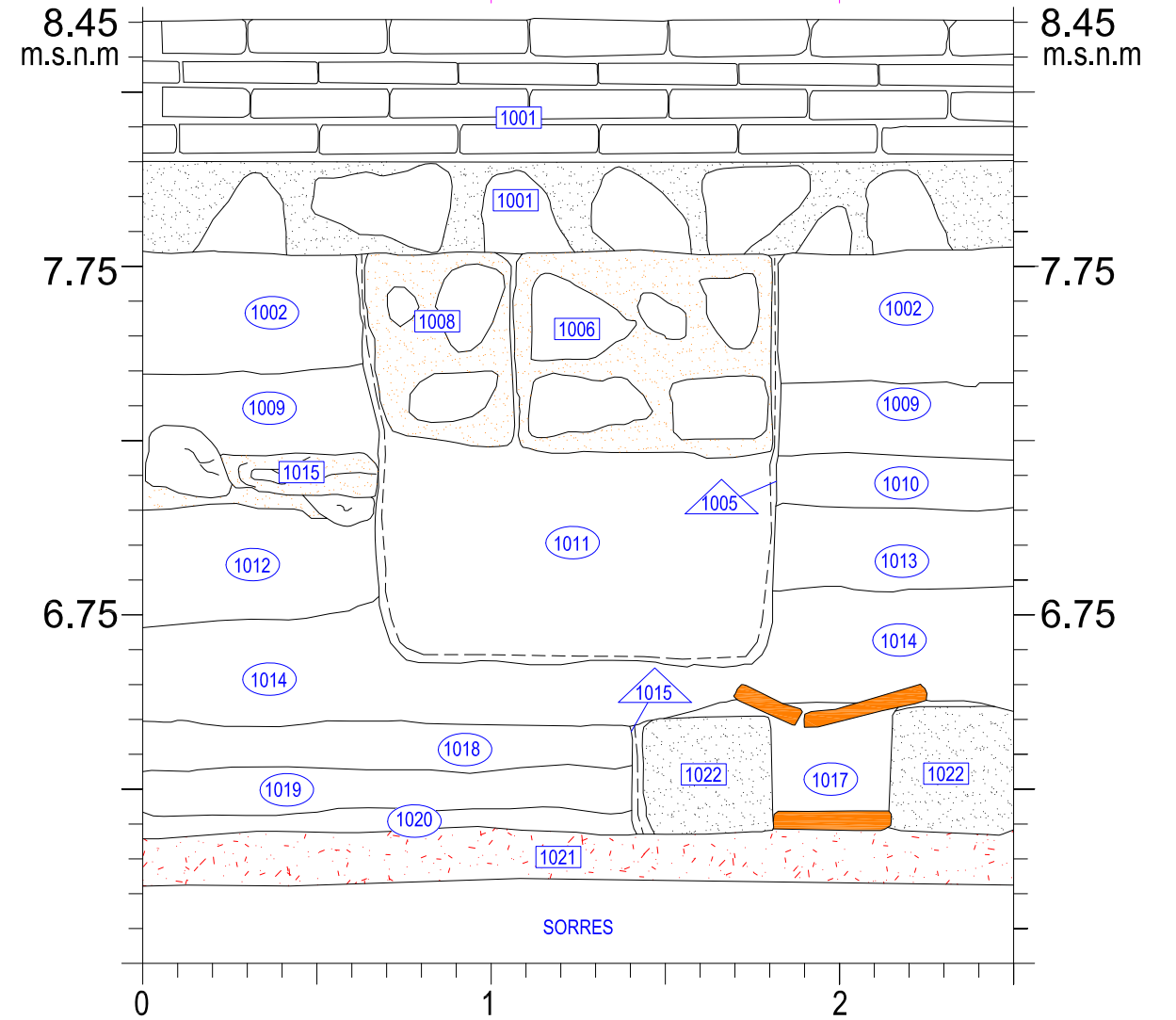
A'

Sondeig 1

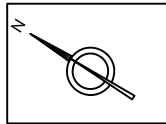
B

B'

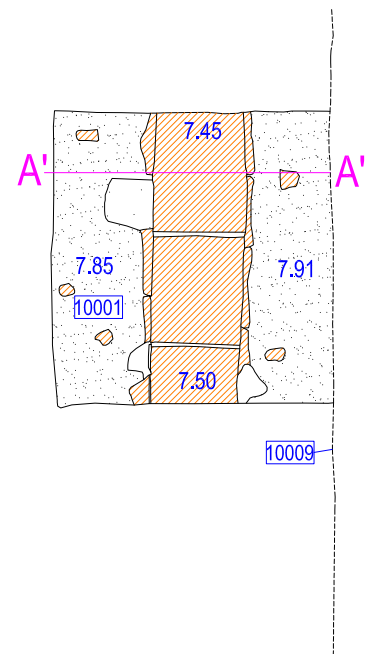
	Morter blanc
	Morter taronja
	Teules
	Paviment d'argiles

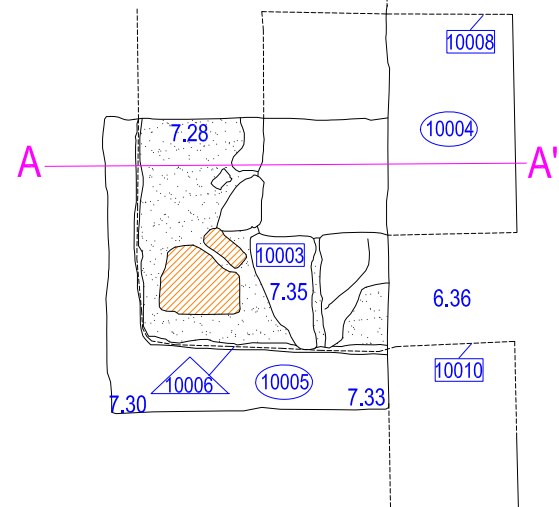

Cala 1

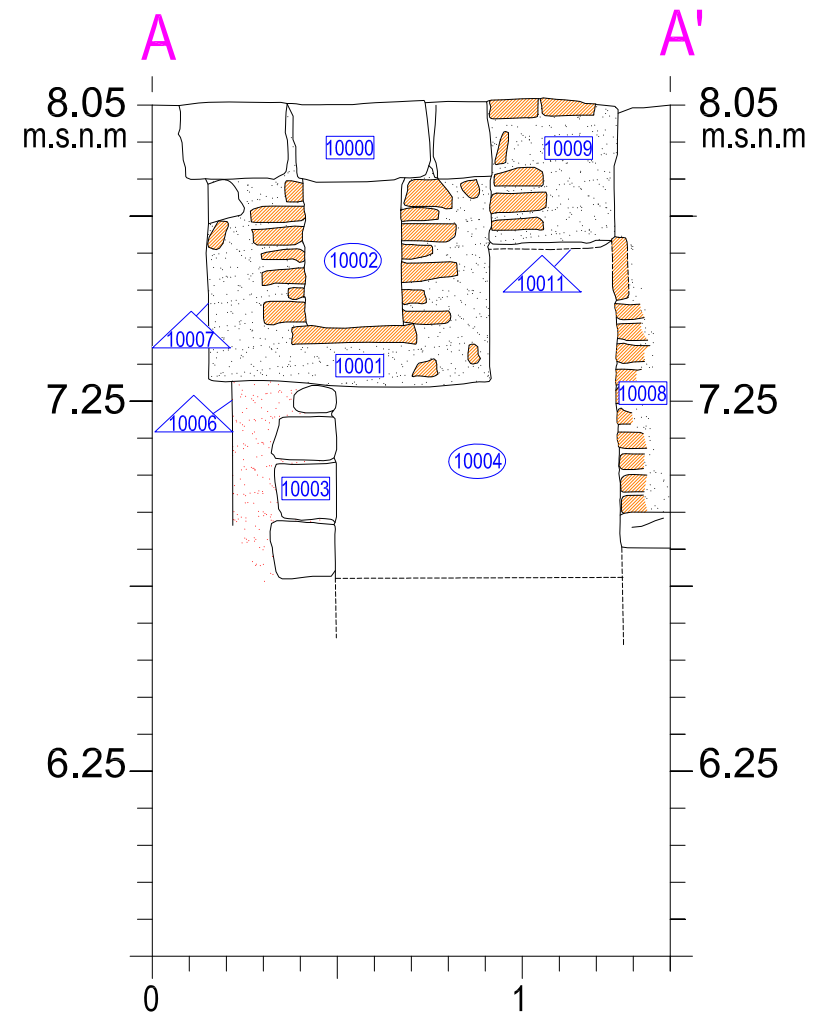
Planta 1

Planta 2

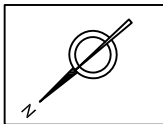

Secció cala 1

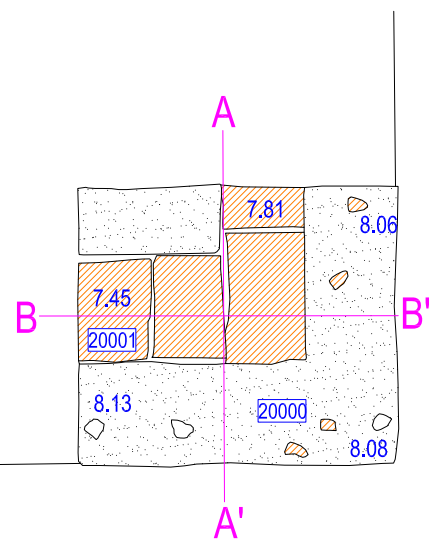
	Morter blanc
	Morter vermell
	Maons

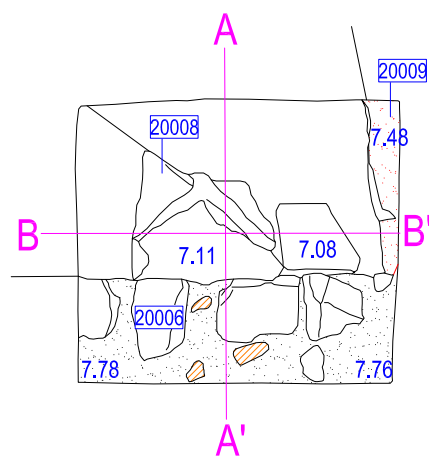

Cala 2

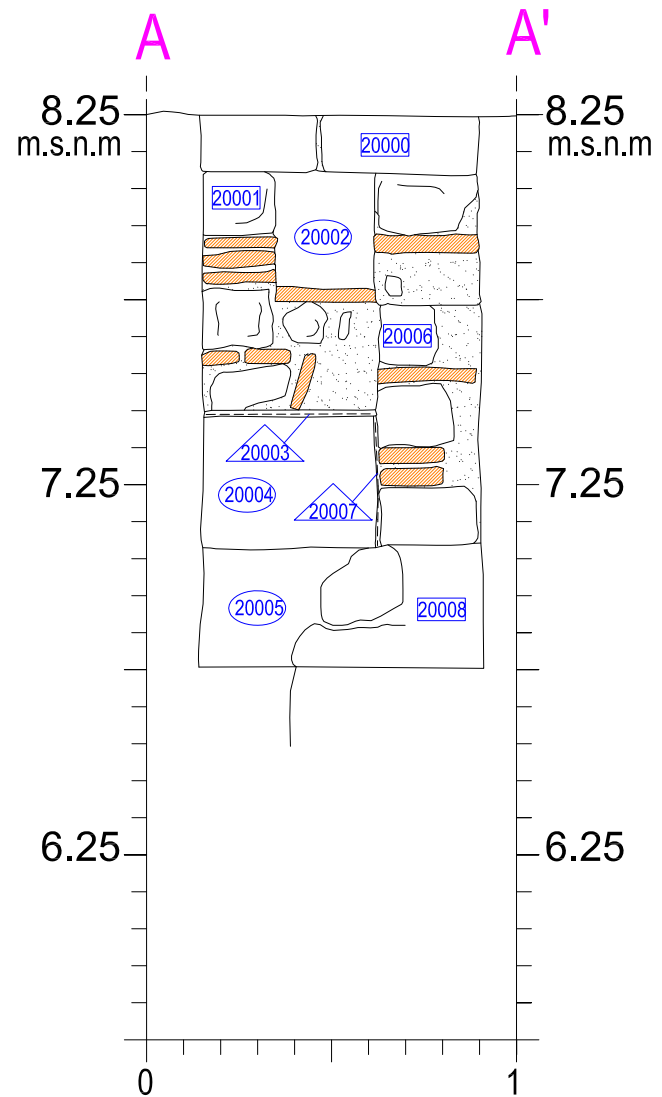
Planta 1

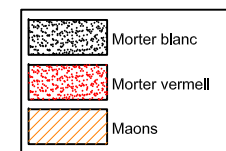
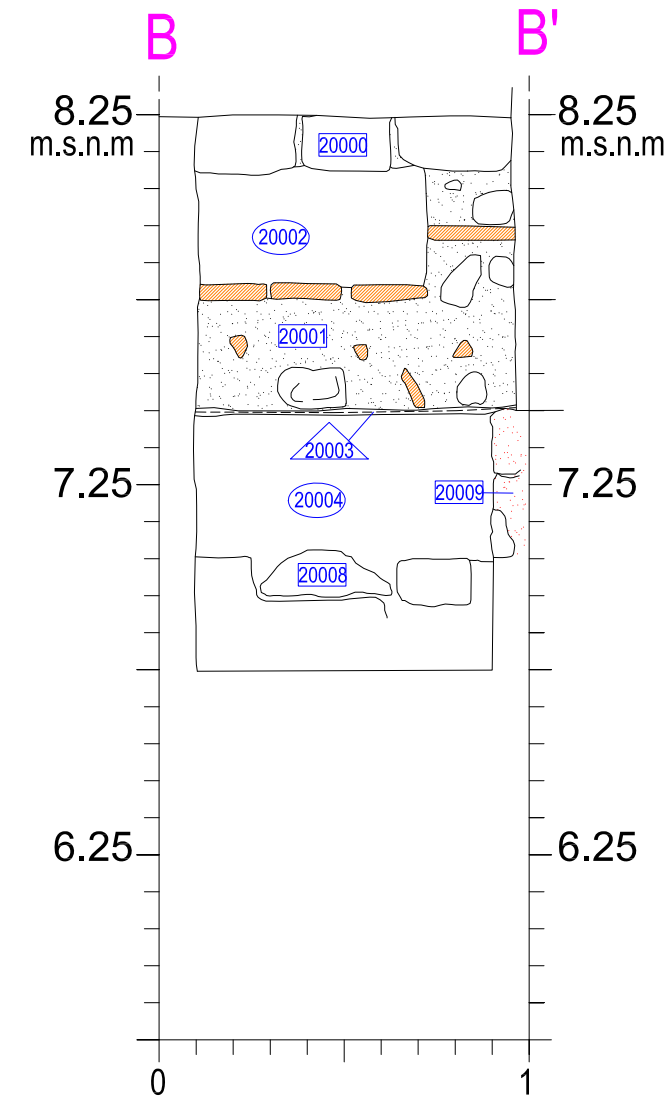
Planta 2

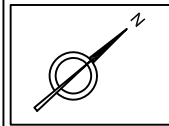

Cala 2

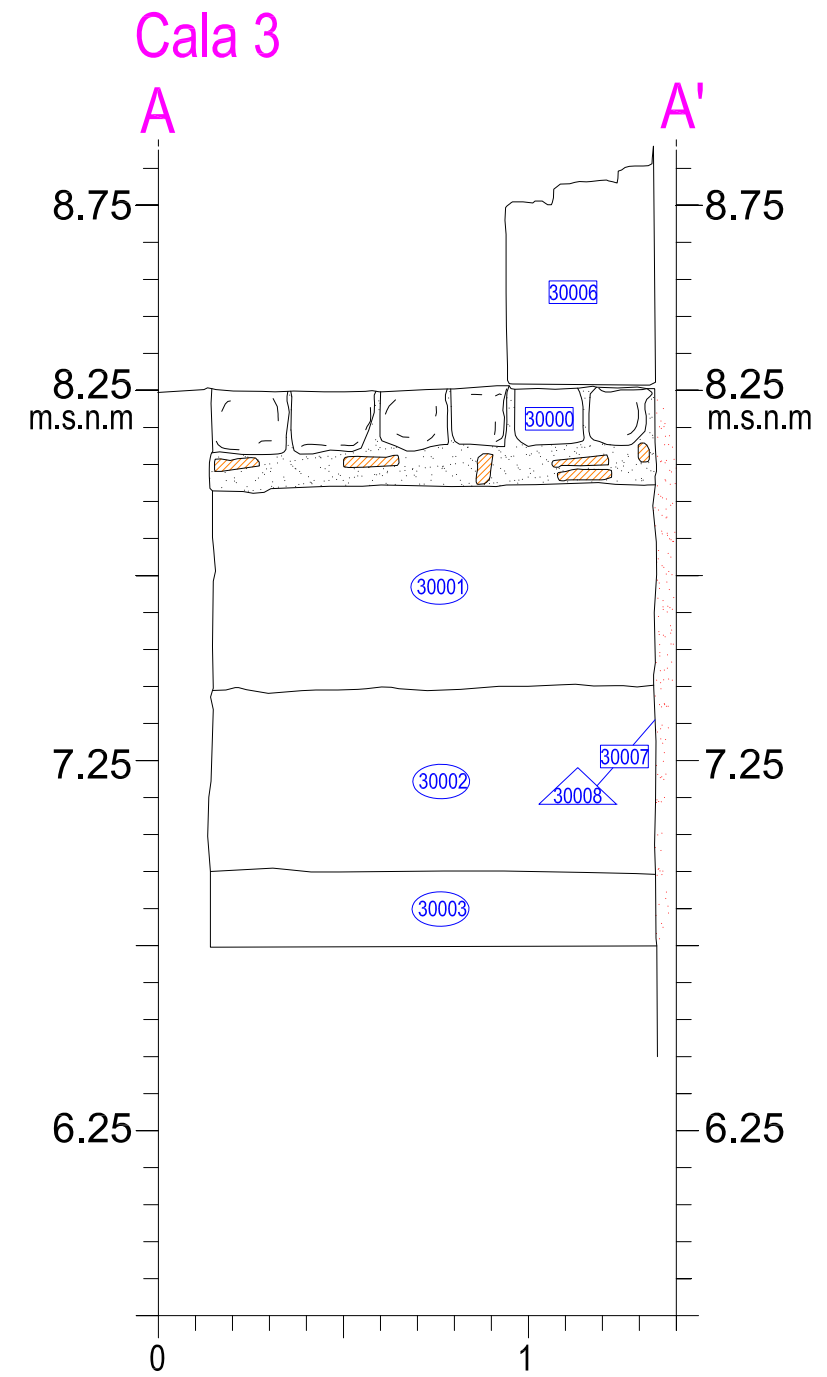
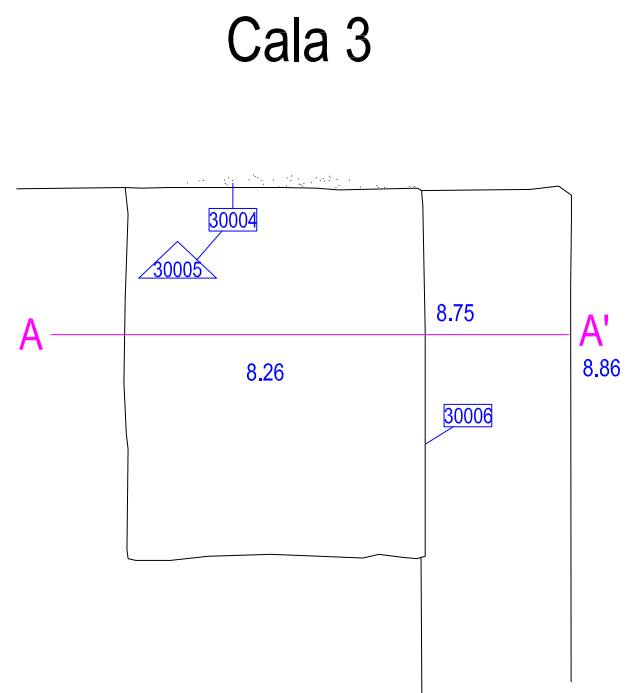

Cala 2

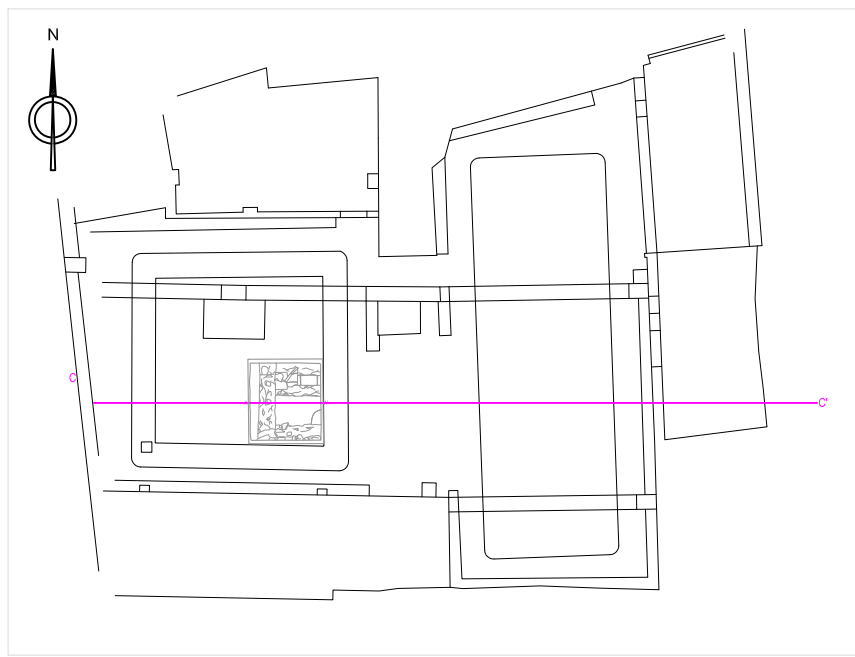

Planta 1

	Morter blanc
	Morter vermell
	Maons

Secció longitudinal C-C'

